

Stiernhielm, Georg

Georgi Stiernhielmi ... Musæ suethizantes ... 1668.

Tryck // F1700 / 1964

Tillkomstår 1668, 1687

Digitaliserad år 2016

CC. 17. 7.

So. Saml.

Fine 1700

Vitt. Sv.

O. B.
2 Saml
F 1700

1964

de. mot. stitt.

GEORGI STIERNHIELMI
S.R.M.^{tis} Confil. Milit.

MUSÆ SUE-
THIZANTES,

Thet år

Sång- & Gudinnor /
Nu först lärande Dichta och Spela på
Svenska /
Tedde i några små Werk och Dichter / som på andra
Sijden förmåles

Cum Privilegio

SEORHOLMI

Vplagde och Trykte / hoos Sahl. Georg Hantschs
Efterlefwerska / med hennes Bekostnad / Åhr 1668.

Hercules.

Uphängde Afskrift.

Heroisk Fågne-Sång.

Heroisk Jubel-Sång.

Sonetto opå the Amazoners Uptog.

Emblema G. S. och the på Sonetto

tagit vhr Archimede Reformato.

Balleter.

Then fängne Cupido.

Fredz Afl.

Parnassus Triumphans.

Uptog.

Virtutes Repertæ.

Ensalighetenes Ubre-Pracht.

Hälse-Pris.

GEORGI STIERNHIELMI
HERCULES.

STOCKHOLM,

Tryckt hos Sahl. Georg Hanfchs Effterlefwerska/
medh egen Besöfnadt/ åhr 1668.

GEORGI STIERNHIELMI HERCULES.

^{2.}
HERCULES arla stod vpp / en Morgon / i första sin Ungdom /
Fulter af Ringst / och wisse / huru han sitt Lefwerne böria
Stulle / där af han Prus kunde winna / medh Tijden / och Ahra.
I thet han altså går vthi Zarcifar / och högste Bekymber ;
5. Trippar ett artigt Wiff / doch låter af later / och anseend /
Til honom an ; blomrad i margfals-färgade Kläder ;
Glimand' i Pärlor och Gull / och gnistrand' i dyrbare Stenar ;
Stön af Anlere ; men (som syntes) sminkad / och färgad ;
Som een Driffwa snid-hwilt / medh Rosen-färgade Rinner ;
10. Räck-ögd / diärs vthaf Bysyn ; af Huld war hon fullig och frodig
Gull-gähl-blänkandes Häär / befrönt medh Roser i Pärlor.
Lustia war hennes Namn / wisde-dyrkat i Werldennes ändar.
Denne war inter allcen ; Hon kom medh tree sijne Döttrar /
Samt sin Son / dera Broder / här-an / i sådana lynde :
15. Een war tre öger å foot ; half-soswande / gäspande / tung-lynt /
Dwulin i sin drätt / obärstad / och solkor i Klädor ;
Doch war hon illa beprydd men en frans af Swimmel / och Walmog.
Hon haer ett hyend' in-under en arm / och Kärr-spel i handen ;
Korade fring hwar hon soor / och klädde gemeenliga fingren.
20. Lättia war hennes Namn / af Moderen ärnat i Waggan.
Andre war Moor-list / dristig / och kön / med mysande munne ;
Hwärfde sijn' plir-ögon om / med lekande lockande later ;
Schwar hon gick / drog hon å sig hwar-mans ögon och ålitt ;
Kladd war hon i sijne Skjir ; at hon syntes hwart kladd / eller ofkladd.
25. Swan-hwittan hals / där-å spelande rings-wijs-frusade läckar ;
Tittarne tittade fram vtu floret / och half-bare bröstet.
Gilland' i lönliga wijs / och puffande / pyffe til ålstog.
Hon had' ett Eld-syre på sijn hand / Stål / tunder / och stinta.
Kättia war hennes egenlige namn / får ästetigh allom.
30. Sällsyn af Anlere war den yngst' af dässe tree Systrar :
Ett öga greet ; medh der andre då loog hon ; snart war hon effretst /
Snart war hon för-år i tripp-trapp / snäller och dans-wijs å fotom.

A ij

Hon

Hon war klädd yppå Fransk/ där-å alt war broket och krotor;
Kingat/ och kingat i kors; med Franskar i byckior, och nyckior/
35 Pappat/ och knappat i längd/ och i bredd; med spissar, och lister;
Rundt omkring/ och iring; ala-mode, bestitrat, och splittrat.
Hon baar opå sin hand ett seglande Skepp/ vthan Enyre.
Glättia hon heet; är mycket afhållen af måste vår Ungdom.

Jämte henne/ kom där ock wäktande fram en stinner en Sälle;
40 Fnyste och pyfte så mådan han giel/ han rullade Foot-lös/
Som ett Marswijn här-an; war brusande röder/ och dropp-ögd;
Han haer en Krank å sitt höfd/ inlerad i Refwer af humble-
tupper all om bewesd/ bland frist-dagg-dryppande drufor;
Glas haden i sin hand/ och brinnande lunta kring armen/
45 Samt där-in-under/ en rulla Tabaak; och pipor i franken.
Så kommen an/ och dänne war Eärnora liffliche Broder/
Kuns heeter han; är en lustigh i laag/tijd-korelligh Hanse.
(Rapp war thenne gång inte där hoos/ war vthe på wärfning)
Dänne war Lustas fölgd/ och pracht vthe bunad/ och Hoffind.
50 Efter en ährbödig ögn-laar/hand-tyß/ och wyrdliga knå-buger/
Dörjar hon ett sött Saal/ på sätt/ som fölter/ af Drdom;

HERCULES, stälte af modh; af blodh Hög-ädelser Herre/
Hwad för ängst/ och qual är then tit Hierra betungar?
Hwad för twisskan är i tin Hug? Bestoda tin Ungdoms
55 blomster/ och Åhr; tin Färga/ tin Hy/ tinne blyfande Rinner;
Pröfwa tin ögons macht/ tin oförliflige Fägring/
Allstad/ och snickad vras the wäniste Jungfrur i Landet.
Tagh tinne gåfwor i acht/ medan Åhren/ och dagarne lijda;
Såu tinne krafter i bruk/ förr-än Åldren/ och grå-hären yppas.
60 Tänd; här är inte bestånd i Werlden; och alt är i loppet;
Såsom en Eld/ en Ström/ ett Glas/ ett Gråås/ och een Blomma;
Drinner/ och rinner/ och stijn/ och grönstas/ och blomstras/ om Afion;
Men fins släckt/ stild/ bräckt/ och Fortat/ och wisnat/ om Morgon;
Allså Mennistio-liif/ som Rödte förswinner i Wädret.

65 Heel/ i Dagh/ och sund; frist/ lustigh/ fager/ och röder;
Morgon är faller i Munn/ stock-steelnad-tyfwer/ och döder.

Döden molmar i Munn/ alt hwad här glimmar/ och glänfsar;
Döden kastar å kull/ alt hwad här ypperet/ och högt är;
Döden knofar i kraas alt hwad här kraft har/ och heelt är;
70 Döden trampar i Träckt/ alt hwad här fager/ och fjine är;

Döden

Döden dwället i dwalm/ alt hwad här lofnat/ och liif har;
Döden raffar å wägh/ alt hwad här achras/ och älfkas;
Döden sielfwer är Intet/ och gör all ting til All-Intet.

Efter Döden är ingen frögd. När Anden är vthe;
75 Hwar blifwer all vår lust? när ögat har intet at see meer;
ögat haer intet Ljus; och örat har intet som höres;
Hwar blifwer all vår Lust? när Kropp och Siäl äre stilde.
I thet märkte ewiga Tysta!

Så är i känslan och ingen frögd/ thet Kroppen är ingen;
80 Hwad är ock Lucht/ och smat/ thet hwarken är ång/ eller anda?
Ach! at ock ingen Dröm är vthe then ewige Sömmen!

Solen bärgas/ och hwar Dag wanstar Han Luset i mörker;
Men kommer ypp/ och mörnar igen/ hwar Morgon/ å stiftes;
Mennistio-liif icke så; när thet/ en gång strider vnder;
85 Kommeret adbrigh igen; men blijr i det ewiga Mörka.
Thetta betänct; och les/ så länge tu lefwer i Werlden.

Wigh fölg; träd mig bi; på lust/ och frögdige dagar/
Stal tig ey wara brist: Skön Dwinsolck/ lastige Bröder/
Spel/ och Sång/ gode Wijn/ miut Sång/ och fräflige Rätter/
90 Dig stole wara beredd/ så Nat/ som Dag/ och all ögn-bleck.

Fröja skal wara mig huld/ mijn alsom-käreste Syfter
Fröja thes öfwerwäldte beherkar Jorden/ och Hastwet/
Himmel/ och all Element; bland Gudar/ och alla Gudinnor/
Åldst/ och then ädlest hon är; als lefwande Moder/ och Amma.

95 Hon skal blifwa tin all-daga Gäst/ och lustige bihwist;
Leekar/ och Løye therhoos/ medh Skämt/ och all artige Pussar.
Jämte the tree (sine räcllige Eärnor/) Råde-Gudinnor.
Samt Sielfs-willande-blinde/ gull-wingade/ nafore/ snälle/
ille/ med Pjilar och Bloß/ och Boga bewäpnade Skytten;

100 Then hiert-bindande/ rwingande/ stingande/ wäldige Kämpen;
Högmod- dämpande/ Sinne-beröfwande/ Serijsamme Hielten/
Astrild Fröjas Son; tin Jagt skal thenne beställa.

Meera/ min HERCULES, hör; Jag haer tree fridaste Dörrar;
Them tu här hoos mig seer/ liif i Dugd; men af slakta kynde.
105 Lättia/ och Rättia/ så heru the två/ och Glättia then yngste;
Hiertans barn/ god/ och hystige Eärnor/ och ährliche Systrar.

Lättia gör ingom meen; är from/ och spater i werkom;
Lättia gör intet rumor; saar sachliga fram; driifwer ingen;

A;

Rättia

Rättia gör allom lust/är fräck/ och föner i årbud.

110 Rättian är wacker/ och wacker/ och gwick vppå Koler/ i wänding.
Flättia saar hjit och tije; snart leer/ snart gräter af ingo;
Ädligt flater/ och Fraak/ och lägger alginre på hierta.

Desse tree Systear sig til tiensf stole sundliga stända.
Hwad i ditt Hus och Hof görs tarf/ stole the samme slyta.

115 Lättia skal bädda tijn Säng; och Lättia skal söfwa tijn' ögon;
Rättia skal wäckia sig vpp; och Rättia skal blåsa sig Eid upp.
Flättia skal wara tin ijd; och Flättia skal wara titt arbet;
Flättia skal slyttia dijn ord; dijna Saker/ och ärende driffwa.

Thesse med samt min Son/ Her Raus/ thera sam-gweda Broder/
120 Tig til tiensf stole stå/ från Morgon/ alt in-uti Morgon.
Raus titt hemliga Råd/ skal måstra titt Hof/ och all Bpwardt.
Astrild hymt med Her Raus/ tijn tid stole lämpliga forta.
Sorg/ och Samweres-agg fördriffwa med allea-hand Nap-spel.

Vort med Papper/ och Bleck; bort Böcker/ Cirklar och Pennor;

125 Skulle tu smitta tijn hand/ tijn' Adlige Midel- hwiiste finger/
Skulle the fläckias i Bleck; huru wille tu Frustrugum wittia?
Grepe tu een under Rinn/ eller komme wid Hals/ eller Handen;
Pfun! skulle bliffwa tijn tack; hwad skulle full Systrarne säya?
Sudle sig Skrifwar' uti sitt Bleck; låt Clerker och Diäknar

130 Wäda sig i tijn Bock; leef Mäcare Cirklar och Cifror.
Tu är af ädlare Blod; tijn ätt thet skulle wandhra.

Men thet tiden sig blefwe lång/ och skulle sig hända/
At en otidig lust skulle binda tin Hug til at låsa;

Så ware sig befalt then hårlige Lärare Naso,
135. I tijn Giltare-konst; Amadis, Marcolfus, och andre/
Som i gemeen äre tryckte på Danst; Melusina.

Keyser Octavian, Finck Riddare/ skön Magelona,
Samt then tröst-riiste kärlecks-lärdoms-fulle Diana,
Schäfer Amandus, tytt' Amaranth', Eromena, Chariclia,

140 Eurialus, Fiametta, Calisto, le Cento-novelle,
Uhlspiegel/ om han än är något grof/ och plump vrhi Puffar/
Jämte then tid-fördriktige Claus/ bör och inte förachtas.

När tu nu kommer til högge Förstånd/ och wilst uti Lärdom
Yppare blifu' än all' andre; så låås/ och lägg vppå hierta/

145. La Macaronica di Cocca, Rabelais, La Lucerna:
Picaro Picara, samt Pippa di Pietr' Aretino,

Samt it en högt-stiliserad' Rhetorica delle Puttane;
Jämte hwadmeer uti Flättiones ymnoge Bibliothec fins.

Flättian är här uti lerd; och kan sig mästertlig öfwa.

150 Elies är ock en Bock af fyre regerande Kungar;

Ther i tu nogsam lust/ och tröst och mångbanda finner/

Til tijn tids-fördärf (fördrijs/ iag ärnade säya)

Thär i wij finne La-bete, Triumph, Ruus/ Remyra/ Manelle;

Färgan/ och Munta therhoos/ Syr-wält/ Karniffel/ och Fämkort/

155 Hyften/ Pitrela-pump/ Trapeleer/ och Primeer/ och Pitette.

Brådspel är ock een lust/ i Zick-tack/ och All-bowerte

Damen/ och Fruenspel/ Ut-och in/ Förtehren/ och Trisch

Och hwad ty-lifka meer är/ som sig tidner i öfning.

Lättian är här-uti god; Hon kan sig Lekarne lära.

160 Diupe-befinnande Hiern/brott; höge Latiniste fratfor

Sly som en Dnm; the willa titt Hufwud/ och fränkta tijn Halsä.

Hwar-te studera? tu blir hwart Doctor, Präst/ eller Abbot.

Tu rå lyftin å Jagt; tarst aldrigh dyrka Diana;

Enst' och sökia te kogs; fara/ ränn'/ och göra sig amat;

165 Wäga titt Ynglige blod-moor Vidrnat/ och fabelige Keyon:

Rättia tijn Ungdoms lust/ tijn Dotter och ättlige Liff's-frucht/

Skal sig föra på Jagt/ som hierat/ och lifwe må lyfta:

Rådium/ och Dinner/ af huld/ swan-hwitt/ och teene som ulsen;

At södr-suctr-dryppande-Mun; röde-rosende Låppar;

170 Kärilige sästige Diur; sin-lustige/ fooglige Lärnor;

Hittige/ tittlige/ modige/ frodige/ läre Madusor:

Spate som däggiande Lamb; och wilbe som Hiortar i brunsten.

Thes' äre Diuren/ opå them tu skal öfwa tin Mandom.

Astrild weet thera spör; och kan them artliga wängia:

175 Astrild snar-fora skal tijn Garn vpställa/ med lampa.

Gillia kan han/ och gildra med list; När Rättia begynner

Blåf' i sitt Horn/ och Hundarna janta/ rå skal tu med hierans-

Lust/ och nöje så see huru Dären i Garne besnäras:

När gåret an; Rön Astrild han faller/ och spänner/ och stuer.

180 Öfning i Wapn/ och Skast bemödar Ryggen o h armar.

Fäch' och ränna märchen som har förmycket af halsan.

Snart är ett öga sin foos/ om bällen springer å tlingen;

Snart är en hals afbräckt/ om Håsten snafwar/ och stöcker.

Vort med sådana leel/ ther ögon och hals står i wäda.

185 Doch med mäta så måste thet see : tijn Häst lära tumbla
 Stuur' och ränna te Kings så mycke som thet vppå löper ;
 At tu må skyns war' af adeligh ätt/ och meer än en bonde.
 Danssa gör ingom ondt : dans kan tijn hälsa bewara :
 Dans een Häste boor är ; dans listar alt arbet och omak.
 190 Ingen om Affonen är så tröt ; han skulle ju danssa.
 Dans' är een ädele konst/ gör gunst hoos Fruer/ och Jungfrur.
 Wil tu då Stormar och Strijd ? Wijn Son skal föra Baneret.
 Min Son Ruus/ uti Kannor och Krus ; uti gruf-same Volkar/
 Sig skal öfwa med art/ och drillan på wänster och höger :
 195 Kommer i Sält moor tig/ en flock af suchrige bröder ;
 Tappert sätter han an/ med en sådan en iiswer/ och alswar/
 At han i lista stund/ skal fälla the modige Hieltar/
 (Som rått-nu stodo läck/ och löne) som Dyar i golfwe.
 Komme thet hoo som wil/ han weet them möta med alswar.
 200 Grå stole roliga bij/ gode/ gamle/ wäl-öfswade Kämpar/
 Fransman Monsieur Avous ; och Wälste signor, Vi-fo-brindis ;
 Och för all' andre för-ut/ then redlige Swenste/ Gott-ähr-bror ;
 Temte then aldrig-ooroflige Tysten ; Sauß-du-Rein-aus Hans.
 Dvsör och Swärd är' här innt i brut/ för Slanger och Wörfer/
 205 Morgonstjernor/ fylte Granater/ och halfwe Canoner :
 Gå här i swang stoore Barkenneyer/ Bullar/ och Volkar/
 Fylte på brädd ; diupe Tumblar/ och Humpar/ och höge Vocaler.
 Hugg/ stic/ slå/ wari långt här-ifrå ; (doch somblige Wiäffar
 Finnasibland/ som napt kunne lära/ och hafwa thet laget.)
 210 Krut och lod är här innt i brut : man sätter i ställe/
 Klart Krenst Wijn/ Bacheracher/en Wenker/ och liuslige Recker.
 Rinkhawer/ Mostareller/ aff Sudarne drickes/ och ästas.
 Spanste thet-hoos/ Alitant/ Blanct Bastard/ och söte Canarier.
 Petersimens/ starct Frontinac/ och Frank Wijn i nödfall.
 215 Jämte Claret/ Hypocras : och sterhanda lyfllige drycker.
 Sedan är ock gott Öl/ som Ruus skal bringa på banen :
 Brunswigs Mumma/ Popsnäll ; Barley/ och Halbersta' Bryhan.
 Zerbest-och Mostoeker Öl/ Fyns-Wiöd / och Smälänsta-Wiska ;
 Knijnsna/ och Kumeledois ; men bort med Ruckut/ och Rastrum.
 220 När nu blåses alarm/ och dundras i Trummor/ och Pufor :
 Lösn är gifwin/ Hota ; Rundà-rundà-dadinella ;
 Sätter i bröstet tillika Gott-ähr Bror ; och sauß du rein aus Hans.

Högre

Högre Flygelen commenderar Monsieur Avous : den
 Wänstr' in furia, swänger här an Colonel Vi-fo-brindis.
 225 Här gäller an/ Half/ heelt ; Säk an/ in floribus, hals auf :
 Korl-moel-puff ; in ein Schluck/ one ruck/ one schmuck/ one bart-wisch.
 More Palatino, Tree-på-ra/ ne gutta superfit.
 Här säts an uti kors/ och i qwär ; opå rad/ och i runden/
 Här sätter an hwar opå sin man/ här sturlas/ och stormas/
 230 Här är buller/ och här är gny/ här forlas/ och ällas.
 Här mon Barkenneyer herümmere gahn/ med de diupe/
 Half-mans höge Vocaler ; och Herre-drycks-hällande Volkar.
 Artollerii bringes an/ kritt-huite Brabandiske pijsor ;
 Jämte det allerfönste Bergunste Taback/ som i staden
 235 Fins ; här är Eid/ här är Lunta/ gif Fyr ; lät-gnistra/ lät rökta.
 Såsom i Nobis frog de nu sitta bland Eid/ uthi Dimban.
 Ruus går om här/ han manar/ och cruzar/ han hörter och yrker.
 In-til des at striden är all. Af the modige Kämpar
 Naglar här en ; en skapar/ en stupar/ och falla the hoop-wijs.
 240 Wäter här en i bänck så ränner en hufswud i wäggen :
 En geer op andan/ och alt ; en somnar/ och kuffwar en annan ;
 Annor gräter/ och leer den tridie ; en sitter och qwäder.
 En pläger ästfog/ och bannas en annan om alle sin Tusend.
 Summan är det : När alle gerapt/ och speler är ute ;
 245 Priisen han är då din ; dig beembärs seger och ähra.
 Drick til dager är lius och sömnen rinner i ögon :
 När som Solen hon är vchi närmesse crappa til vpgängs/
 Lagg dijn ögon ihoop ; då kommer söreste sömnen/
 Gidr dig alsintet qwal ; war altijd lustig/ och sörgfrij :
 250 Ach' icke säfångt Noos/ eller Last/ för stam eller ähra/
 Ähra så wäl stam stam äre wind/ och stamn utan ingtald.
 Gidr hwad dig rinner i hug : ty dig och dijn-lijka Funkar/
 Skrifwen är ingen lag/ för larwor löpa små gofar/
 Bönder och dyllika pack/ man plägar sträckta medh lagen.
 255 Spinnelen i sijn Garn bestreckar spinnote Wiggar ;
 Gerringa snorra sig vt ; och slippa de brummande brömsfar.
 Sådan är almena lag : de Fattige fasta/ besnárias ;
 Stolte och store gå frij/ och slippa de trostige Drottar.
 Nu min HERCULE kom ; utan högre betänckande fölg mig.
 260 Wägen är jämn/ och bred/ bland Roser och liusliga Ellior/

Matli-

Ställiga rinner här här/ genom ånglar och fuchtige dälder/
Stogen är luftig/ och Qwistarne full af qwittrande Foglar.
Allstons fruchtbare Trä/ Pomeranker/ och Tandiste drufwor/
Allstädes/ här och där wid wägen å Väctarne finnas/
265 Månge små meenlöse diur/ man seer där spelande springa/
Källor och lefwande Wam/ fördeelt wei många små Väctar/
Kusta så sachtliga fram/ genom blanke små glittrande steenar/
Den swale Westwind surrar ibland/ och rasar i lbfwen/
Spridand' een lufswelig luche/ af blomor och hålsesam' örter/
270 Susar i sachtan dån/ uti stuggan/ och loctar i sömnen.
Alt är i dækt hwad här ögat seer/ och fötterne tråda/
Kom/ kom HERCULE, kom; vran högre betänckande/ fölg mig.

HERCULES, öfwertalt/ som en yng och hitziger Perre/
War opå språng/ steg til/ och wille nu föllia Fru Lusta:
275 Idet een annan kom/ i Frus hamn/ menstelig ansedd/
Doch icke Mennekia: men een trofast ädle Gudinna/
Hon war sedig uti sin gång/ och wyrdig af anseend/
Wigtig i laater/ full med alfwar/ och ährlig af vpsyn/
Brun vnder ögon/ och bränd af Sool-kin/ mager af hulde;
280 Kentlig i dräcke/ snishwijt/ af silfwer-blänckande klädna/
Slått och rått/ och stäär/ på dät ährlige gamble manerer.
Denne låt vp sin munn/ och talre med alfwarfom ordom:

HERCULES. ädel af ätt; til äbra född och erkoren;
Hwatt wil dätta? See till; Stat stilla; betänck dig.
285 Weerstu och Ho den är/ den med dig snackar i löndom?
Denne däß piipa så fört dig listrar/ och loctar i drömmar?
Tag icke lärtliga råd af den dig icke bekänd är/
Denne som för dig stod/ den du meenst wåra Gudinna;
Ar ifrå Snygia puer/ hin stygges dotter och alster.
290 Lusta geer hon sig namn; Fru Lasta med rått mon heta.
Doch om laster och skam äre lust; om Lust står i odngd;
Billiga med alt foog/ mon hon sig kalla Fru Lusta.
Hwad gifwer hon för råd? Gud tröste den där opå lister:
Hon; Hon leder en wäg både jämn och breed vran omak/
295 Beent/ rått fram/ i fördärf; han glidder all matelig ut-
Lurande; lått til gångs; men bratt och brattar' är ändan/
In til des där är intet meer håld: den reesande måste/
Känn' och rånna til des han störer och stadnar i asgrundn.

Der honom härm/ jämt ånger och roe/ och äwårände jämmner/
300 Samweres-agg/ och qwal/ den odödlige Marken/ och Elden
Möta med spen gaap/ och anamma til ewige plågor.
Wakta/ min Wån/ sij til/ sij denne blir ändan å frögden/
Som dig denne så fönt afmålår/ och bildar i sinnet!
Nej/ min Son/ icke så; til sällhees Paradis ingen
305 Måkas i så mätro; Sömn/ och Ruus/ och Leekar/ och Löye/
Föra dig inte där in: Men ijdesame arbet och omak/
Nyfæret lefwerne/ lust til ährlighees/ alware wijsdom/
Leda dig in opå Wijn/ det är/ Dygdens stenige foot-spor.
Min wäg han är uti förestone trång/ bland stubbar/ och stenar/
310 Muddig/ och ojämn/ diup/ och bewext med risflar/ och lörne/
Wår alt opfbre stält/ moor wändlige klackar/ och klyfter/
Tils emot ändan: der dig tröstan och klifswande/ möte
Styrck/ och Tröst; de räcka dig hand/ de stöddia/ de lyfta/
In til des din foot är fästet/ och stadder å Vanen/
315 Som sedan äfwen/ och god/ dig förer i salighees hallar.
Här blifwer omak och arbete löne/ dijn mōda bekrōnes
Med obegriipelig hugnad och frögd/ samt ewiga liiffa/
Öförwansklige Rög/ och Glädie dit hiera behyfta;
Du då finner i Högdene nåd/ och tåckelig ynnest/
320 Hoos både qwinor och män; du fågnas och ähras af allom.
Fröja med hennes Son; dem fly som Paddor och Ormar:
Fröja med hennes Son/ äre farlige/ stadlige gäster:
Lufwiga tråda de til; men swijka med ånger/ och ymka/
Hålsa/ med mod/ och blod/ godz/ penningar/ heder och ähran/
325 Ståla de sinom wård/ och drifwan å lyfton ur husom.
Armod och håån och sport/ ondt Samwet och fräncklige plågor/
Leefa de den/ dem hysst; och den/ dem främjar och ålstar;
Så löne de! bort/ bort/ med sådana gäster ur huser:
Åstrild sägs wåra blott/ och blind; doch snäller och hurtig;
330 Eiten af wårt; med blöf och Pjilar, och boga bewåpnad;
Snar-forad/ och försödd med flychtige gyllende wingar;
Sant äret; Han är blott utaf blygd; skam-naken af äbra;
Blind uti wett; men klof/ och snäll wei lister/ och arghet/
Eiten och lått utaf Dygd; en olyks-fogl af vphof/
335 Läm honom wingarne; bräck hans boga; giör pjilarne stumpa;
Släck hans Factel/ och Eld/ med arbet/ och ährligit vpsat;

Fly/ och fäche' icke minder å Rygg (som Tartarna sed'är)
 Drif bort Lättia/ så ruffs icke Rättia; så swinner och Flättia.
 Ruus för här-ut/ med rummel/ och suus/ och hans yrene Sällskap;
 340 Dy där Ruus holler hus der dwals icke Wijsdom och frode.
 Ingen dygd yprinner/ och groor wid Wijin/ och i Glasom/
 Wijsdomen hafwer sin wist i dy torra: Så säna the gamble.
 Dagligt öfwerflöd vti Maat/ och i Dryck höfwer ingom
 Wijsan man: Förnuftenes Anda thet dämpar/ och qvdfwer.
 345 Wijin är en qwalm; ett moln vti druckne mans hwiimlande Hierna;
 Som den stidra förnuftsens Sool/ så styggliga duncklar/
 Duncklar i rök'n/ i wahn-weet/ i dårheet/ och barnsliga fåhnsto,
 Ey kåre sji/ huru tåcker är Ruus/ når Låpparn'/ och ögonen drypa/
 Där han wagglar här om/ full-stinner/han ståner/ och stankar;
 350 Där han sitter/ ey weet/ hwad han talar/ weemar/ och åhlas.
 Piigorne lee där i wrån/ och drångiarne smystra på golfwer.
 Warken grårande löpa med roop/ ö Mörne/ Sij Busen!
 Weestu hwad ändan han är? huru Frofare lesfwerne lyftas?
 Såsom en Dye bestörd til Dffer/han gödes å stalle/
 355 Rundeligh in til des/ han beprydd med frångar/ och blomster/
 Böres uti stor ståt/ föregångande trummor och piipor/
 Til en fasetig ort/ dår altar och eld honom biida/
 Där liuer han sin död/ af Slactrare-flubba bedöfwat/
 Där blifwer han deels bränd/ deels fråsliga kokat och årtin/
 360 Dyrt måste han sin bråd/ sijn ryckt/ och hafra betala.
 Nått opå dy-litka wijs/ gåret an med Swermare lesnat;
 Daglige ruus/ uti suus/ bånkererning och fråslige gåftbod;
 Harpor och spel och dans/ låttfårdige lekar och Rattgång
 Ett sinn/ vti litka måtto/ de dyrliga måste betalas;
 365 Klagan i gråt/ med jåmmer/ och ach/ blifwer ändan å Leften.
 Derföre/ Stat du nycter/ opå dijn waet: dijne Tanckar/
 Anslag/ och Ord; dijne gerningar alla du grunda på Gudz bud.
 Gud han är åhrones Gud; Gudz Ansichte lyser öf Åhron.
 Åhron är Dygdenes Root; och Dygdenes grundwal är Åhron.
 370 Ditt måttar all Gudz Lag; den öf allom i selswe Na uren
 Fast inpråntar vti wår Siål/ och Samwete lyser.
 Är nu wå Siål vran stål? eller åre wij fånad och bestar?
 Slackie wij sielf wår Eld/ och dämpa der åndlige liuset/
 Ded som öf Skaparen i wår bröst/ hafwer eldat och yprånder/

375 Til wår Salighet' lysn/ och ledsn. Huru? wele wij sielfwe
 Wånda wår Ansichte' ifrån Gudz Ansichte' / och sânt' öf i mörktret?
 Hwad blifwer af wår Siål/ den Gud öf sielfwer har inblåst?
 Ach! den ådele Siål! den wij så förbarmliga stötra!
 Hwad blifwer af wår hamn/ och menniskis-namme wij fördom?
 380 Hwad blifwer af Gudz belår'/ af Skaparen tryckt i wår Hiertan?
 Ney/ min HERCULE, ney! den wågen han råmer öf innet.
 Dygdenes stija synes trång/ och mörk/ dem lacom och blindom:
 Är doch en Här-stråt/ den Gud sielfwer han lyser och leder.
 Hwar i består då Dygd? medan Dygden är Stålenes Hålkå?
 385 Dygd är at ålsta sin Gud/ hans Bud och Stadgar at hålla;
 Dygd består i Råttwijsa/ dår hwar och en sin Rått blifwer ågnat;
 Ingen af ingo skadd til Lem/ Lijf/ Ågn/ eller Åhra;
 Dygd liider innet wåld; öfwer åst hon styrer/ och ågång;
 Liider ey arman Man förtryckes af Högmod/ och orätt.
 390 Dygd är/ vtråckta sijn hand/ til styrct them vste berryctom.
 Dygd står i fagert Mod/ gott lesfwer'/ och åhrbare Seder/
 Nycterheet/ och reen Siål/ vti Tucht/ och ökrånckliga Ryskheet.
 Dygd står i wet/ och i Plicht; Huru/ Hwar/ Hwad/ Nåt/ Hurulunda:
 Hwarföre/ hwar bör stee: dy Dygd wil granlaga låmpas.
 395 Dygd wågar inte på slump; doch slump/ boras ofra medh snulle.
 Dygd söker Råd; flyger inte för ån hon forar/ och hurar/
 Dygd styr Lågn; der Lågn kommer in/ går Dygden å dören.
 Lust-strek/ Stor-språkerij/ lame Saalbader/ irrtge Hiern-hwårf/
 Dås' åre ståndlige feel; som bringa sin Herre på stammen.
 400 Dygd med ståmt sig råckelig gör/ vti tijd och i ställe:
 Tager och geer med hoof/ så mycke som åhroner lijkar/
 Alt vran ågg; vtu låag wari långe bort galla/ med galnu.
 Hoof är i all tling båd/ plump stickenhet anstår en Narr wål.
 Dygd liider ingen spott/ för neesa då wållier Hon liif-laet.
 405 Dygd står i Wanna-mods styrct/ sig låter af ingo föråra;
 Morgång/ Sorg/ Fegd/ Wam-och Eldz nödd/ Dunder och Döden/
 Achrar hon alt för leet; Hon winner/ och segrar i Döden.
 Seer du min HERCULE; den Gudomlige Dygdenes Högheet?
 Dygd är en Stålenes ståt/ dår Guld och Penningar alle/
 410 Ey måge liifnas emot; är ådlat' ån dyrbare Stenar.
 Mårc. min son; som Dygd sig grundar å Gud/ och i åhron.
 Så är och ingen Dygd/ som icke beroor opå Wijsdom:
 Wett är Dygdenes lius; och Wijsdom är Dygdenes åga.

Wett hörer arbete til ; wint ey wän ijdeligt omät.

415 Alt hwad dräfligt är / hwad högt / och i kostliga wärde ;

Alt hwad prissligt är / hwad lof / och rosande wärde är /

Alt gifwer Ds wär Gud / genom ijdetsame arbet / och Yrtan.

Lärdom af idkna ; men Wijsdomen aflas i Lärdom.

Lärdomen är ett Fröd ; där af Wijsdom gröder i hierat.

420 Wäret dät : Wijsdoms Fader och Moder är Arbet / och Lärdom.

Faar-lös / och Moor-lös / tynes han af ; och trånar i wan-rytt.

Siälen i allom är eenahand art / utaf himmeliskt ädli :

Stildnaden är ; at den ene / som glömbd / blir liggand' i Stofret.

Där den andre tags opp ; hon waktas / hon stijres och krattfas /

425 Glättas / och igrafz allrahand prydlige form' och figurer /

Sådan är stildnan opå dän Siäl / som är Lård / mot een olård.

Siälen i Wennistio-kropp som en Eld förborgat i skino ;

Finner hon ey sitt Siäl ; så gnistrar hon aldrig i blyfning.

Kärkarla / Torpare / Tråler / och almena Paek bruke Siälen /

430 Int' ann' i ställe för Salt ; at kroppen han icke må rotmas.

Siälen är hvars mans ägnd ; men blind och bunden i mörker /

Wijsdom är Siälens Sool / som tsknen stingrar och dimban.

At hon skyliga see kan hwad henne tienar och höfwer.

Ästu ey Lård ; tro du inte / du wett hwad Nät eller orätt /

435 Godt eller Ondt är i sanning / ell' i skynliga mårto ;

Profwen är konstrik ; skyns oft stärd wri glimmande gull-glans.

Wil tu nu seya min HERCULE ; mången är lård : men en Ästna /

Zofer i alt det han talar / och gör / en typer i Gåstbod :

Doch är han lård. Ney / HERCULE / Ney ; en sådan är olård.

440 Fast honom flödde Latin öfwer bronnen ned opå skägget.

Den sijne seder / och Ord ; sijne lyfter / och anfödde Sinne /

Inte wett håll' wri tsm ; styra / fogligen hyssa / regera.

Han är en olård man : wari Doctor, ell' herte Magister.

Än ärer ett / som märkligt är : Om än allhanda Lärdom /

445 Allt öns Dygder / och Himlist wett dit hierta befröna ;

Och den ädele mildheet alleen hon fattas i Cronan ;

Så är' all' öfrige Dygder af inret lius / wän anseend.

Jag sad' i förstone / Gud är Dygdens grundwal / och yphof.

Nu / hwad är Gud ? Gud är god / och sielfwe godherenes Ursprung.

450 Där icke röns någe gott ; där är ingen Gud / eller ähra.

Dygd utan dadlige Mildheet / een dunst är ; een målning i warne ;

Skugg' utan kropp ; een fylning af wind ; ett blöm / och ett nord-blys.

Födder är ingen Man för sin skull alleen hije i werlden /

För sin omärlige lust / eller all-stund / torstige swalg skul /

455 Får hafwer ingen liif. Ey såsom plantor och örter /

Fänar / och Fogel / och Diur i skogen / och Fiskar i watnet /

Alle til Wennistio-ränst äre skapad' / och ärnad' af Herran ;

Så är och Wannenom Man / til fromma / den ene / den androm /

Ordnat af Gud ; för syn ; den lägre skal tiena dän högre :

460 Förstiger aflä bröd af risfom / med tienster och lögder ;

Störe befrämie de små / den högre skal hielpa den lägre :

Der före les och du sä / at andre må prissa sig sälle /

Af diina Mildhets fruct : war allom nyttig i Werlden.

Zänek och / HERCULE, på diin ärt / och adelig härkomst.

465 Mången af ned-trädd root / och oachtande fnötkore stubbar /

Sprjter här ut / stuter op / får löf / och kommer i blomma ;

Mången af fattigt blod / utkommen ur taak-löse kåtor /

Strjger alt op at / och op / genom Dygd och berömlige dater /

Til ther hyperste måäl / utaf heder / och adelig högheet.

470 Fins der emot och den / som högt opp i riike palaker /

Boren i Siltes fång / af Gud wälsignat i waggan /

Fiärran af heden-höds / wett leda sin Adel och Ahner ;

Men det flagligt är / så nyttiar sin Adel och Ahner /

At han i ställe för roes / för priss / för Heder och ähra /

475 Gagnar sig hään / och sport / och alsom-största wahm-ähra.

Ljides af ingen Man ; men af alle begabbas och hatas /

Allom en öfwerlast / och Jorden een afrapi-börda.

Ikke så du / min Son : dijn plicht du tager å wahra /

Wetandes at en Man sijne Fädgars Titlar och Ahner /

480 Håller i wärdigt priss / och i ing' hand mårto bestäckt /

Inte benögd med dätt / at de hafwa bracht dig i liuset /

Wän at du samme lius / med dit lius widgar och ökar.

Såsom en Lampa sin Eld förkofrar och lyser i mörkre /

Alt medan hon sin spädsl och näring niuter af Olio ;

485 Så wil och Adels stånd med öfning af Adlige Dygder /

Hållas uti sin glans : Fryter här af Dygdens olio ;

Släckt blifwer Adels-glans ; och lampan hon tynes i mörker.

Snöd är en Adelman / den sielf-sijne Dygder en adla /

Snöd är en Adelman / den Moors-qwedet adlar allena.

Sidst

500 Sidst du wille betræcke den aldrig-hwitlande tiden.
 Ungdomens år wthi brunnst rafa fort/ som en ijl-nde hwitstuel/
 Aldren i miugg/ omårct/ sacht-smijlande/ smyger i stålke.
 Hwarföre gif god acht opå glaset/ at Tjiden i hwiimstu/
 Eyløper hån: men lær/ och gör hwad gott år i tjida.
 505 Tånck hwad ett osnygt Diur/ en gam-mal/ och dygde-löds Man är.
 Alderen har sin warck; når siëd/ och stolparna bugna/
 Gastarna lura fram-ut/ och waggarna slå sig i råmmor/
 Taker gristnar i dropp/ och huset begyner at braka;
 Dwarren har ingen gång/ eller gny/ och fånsterne mörkta:
 510 Malört utur hwar knut/ döfwe nåslor i spryngtorne wäpa;
 Hanan å gyllande brand/ springer inte meer em/ loofar halsen/
 Lyder alzingen wind; men henger/ och hotar at falla;
 Harpan hon är förstämdd; lyder inte; strångtarne snarra.
 Tå år i samma palas slätt lust meer; frögden år vte;
 515 Gåstebod/ Harpor/ och dans hörer op; både tiensthion/ och Husbonden.
 Tånckta sig om/ huru the må huset/ och Härbergeryma:
 Sådan år Menniskio kropp: når ädren kommer/ och åhren
 Krökta din hals och rygg; både händer/ och hufwuder darra/
 Rån blifwa styf/ din foot han waflar/ och måstu på sidston
 520 Trefotat hielpa dig hån/ som barnen i bdran/ å fyre;
 Winter-blommor opå din kinn/ som sarflöse plantor/
 Groo/ och gråna med hast: och Hösten i hufwudet hysar;
 Håren flyta dig af/ som wisnade löf vraf Aspen/
 Skallan snöd blifker vt/ der nu spela krusade loofar;
 525 Tänderne fall/ och fahna där hån/ de qwarlefde stumpar/
 Winn inte mala sijn måld; men målet de märkliga stympa;
 Drone döfna sin foos/ och hörsten hon tapar/ och tyner/
 Ögonen dunkla sin foos/ och synen molnar i mörkre;
 Krafter och alt fyker hån/ och döden kiffar ur ögon:
 530 Wett/ och Sinne gå bort; förwålmas i dwaas/ och i glömska;
 Döden år yttersta målet/ i dy wij samkas/ och ändas.

FINIS.

Öfwerkrifter.

Opå Astrild/ som står/ och slipar sijne Pijlar.
 Stijpstenen intet står; men stårper pijlar/ och yxor:
 Samma natur mijn Käresta bår; Hon stårper/ och hwarper

Asto-

Astfogen i mit bröst; men sielf är Hon stumpar' än Hwästeen.
 Mitt stolt' hiera då gör Hon weekt/ och sårar i Astfog:
 Sielfwer ofargat/ och hecl' år hårdare stinto.
 Sielfwer år Hon Jis/ och Sntid; men Mig år Hon herar' än Elden.
 Kall år Hon af sig sielf; men mig Hon bräder i Astfog.
 Alt hwad hon yrker och gör/ hon sielf hwarer kånner/ ell' af-weet:
 Mild år Hon/ och spissar ut det Hon sielf hwarer åger/ ell' åtte.

Opå en Spinnel/ som wirkar sitt Dwärgr-naåt

Spinnelen af sijn kropp år liten; och ingen af anseend;
 Heter/ och år en Dwärg; men fuller af artigga Snille:
 Dyljta/ marger Man år slätt af skapnad/ och anseend;
 Men doch fuller af wett/ och alt dñs tarfijge funder.
 Konst/ Mod/ Wett binds ey til Hårkomst/ Stånd/ eller anseend.

På Månan/ som en Hund skäller opå.

Månan i tyftheit går sijn gång/ och achtar ey Hund-glas:
 Så gör en last-lös Man/ som åhrlijga lesver i stillo;
 Leer år gabbara-glåns; och klaffare-runga förachtar.

Et tydning opå någre gamble och sälsynt bruk fæde Ord effter ABC.

A.

Arla/ det år bittida/ oc Sårta/ seent/ Ar- Alla/ tumultuari.
 la-regn och Sårta-regn/ det år Morgon- Ågång/ i. e. Invasio violenta.
 regn/ och Afton-regn: Adli/ i. Natur/ egentligit wåsende.
 Aflter/ det år Foster. ab ala/ i. föda. Aign/ Possessio, ab åga/ possidere.
 Af-rapi/ i. e. afstray.
 Astrild/ i. e. Amor, Cupido, filius Ve-

B.

neris, sammansatt af Ast/ det år/ Rår- Bråds/ kallat een warm Sorpa/ som
 leef/ och ild/ eller eld/ Ignis, q. Rår- man gifwer Bostapen / om Win-
 leefs/ Eld. teren.
 ålste/ i. åseende. Eijta/ år egentligen see Bunad/ i. e. apparatus ornatus klåde-
 opå en ting. a-ljsta/ see opå. dråct/ och strud/ prydn. hinc wåge-
 Åuburd/ gestus, Gall. comportement, å ge-bonad/ ornatus parietum, Pictu-
 båra sig wål/ eller illa åt. gerere se ræ, Tapetia, hinc Bonet/ i. e. huf-
 benè vel malè. wud-bonad. ornamentum Capitis,
 Ång/ wåpor, halitus, spiritus. Pileus.

C

Brand/

Brand / äre spekarne på hus-gastarne /
flög-stänger.

D.

Dwäler i Dwalm / .i. lägger i dwa-
la. Dwala / och Dwalm / är ett me-
del emellan Liffwet / och Döden / där
Menniskan ligger såsom i en dny
Sömn / utan känsl / och Sinn-lös.
men här förstås der med / sielfwa
Döden.

Dwälmär / verb. à nomine Dwalm
idem quod Dwala .i. söfwa och döf-
wa.

Dwas / aliter Döds / stupor, amentia,
delirium.

Dwasig / Dösig / insensatus, vhrsinntig/
galin / stupidus, vertiginosus.

Dadlig / .i. görlig / wyrlig / af Daad /
Daat / .i. gierning. Mandaat .i.
Mannligh gierning : à Doen / göra.

Dwältas / morari. förbijsda.

Driffwa / förstås / Snid-drifa.

Drotte / .i. Herie / Regent. Drottning /
fœminin.

E.

Eld-fyre / Ignarium, à fyra op Elden / .i.
accendere Ignem. Fyr etiam Sve-
rhice est Ignis. Minus igitur rectum
Eld-före.

F.

Fähnsto / fantasterij. Fåhne .i. fantast.

Flare / uanus, infulsus, inficetus.

Fraater / Probus, sine bile,

Fræck / ferox, wild / kön / driffig.

Flyttia din ord / .i. föra.

Fädgar / .i. Majores, Förfäder.

Frode / Frobleef / Prudentia, Scientia.

Woffrode / Doctrina.

Fröia / Venus, Iustogs / Gudinna / à Frö /
semen : aliter Frigga.

Fridaste mö / Pulcherrima Puella.

Flock / .i. Turba, Gall. Troupe. En
skara Folek.

Fylning af wind / .i. complementer,
det är / Ord utan wärf.

Fijka .i. förswinna.

G.

Gillia / .i. frtia / hysla / drifwa Iustog.

Gilliare-konst. Ars Amandi.

Galnu / .i. galnstap.

Glätta / lævigare, göra slätt och glatt.

H.

Hall / Hallar / aula, Pallas. Hof. Stor.

Huimsta / aliter Heimstu / .i. vanitas,
fåfengia.

Hiom / är ett dumt liud eller dö / som hē-
res hioma efter-ät / sedan een klocka
hafwer slagit.

Hörta / .i. drifwa opå / hortari, Ital. Vr-
tare.

Heden-höds / det är ifrån den tiden som
Heden-domen war i Sverige / Höds /
är egentlig huswud / och betydter här /
vphof och begynnelse.

Huxa / .i. tänckia sig om / ab Hug / ani-
mus.

Hysfa / .i. moderari verb. à Nom :

Hoof / Modus in rebus & Decorum.

Inde Höfwa / decere, convenire,
Höfwiß / Decorus.

J.

Jid / Labor, asiduitas, Jidka / diligen-
tèr laborare, Jiden diligens, Jidna /
diligentia, stit.

Jngiäld / .i. Rånka / Jntomst.

Räte

R.

Räte. Casa, tyffe / bonde-huus.

Rät-karl en Husetkarl / Inhysses-karl /
Torpere.

Roxa / .i. see sig om.

Rynde / .i. Natur / art / Indoles.

S.

Saat / Saater / Gestus, vultus, species,
Sgn-laet / obtutus, gestus oculorum.
Gall. mine.

Synde / .i. mäta / hinc, få-lunda / marg-
lunda &c. hinc Synt / den som så eller
så är wulin.

Sod-lynt / qui bono est vultu, Glad-
lynt / læto vultu.

Tung-lynt / specie desidiosus, somni-
culosus.

Tycktor och Nycktor. Laquei, fibulæ, in
laqueos connodatæ chordulæ, à
Lufa & Nykia / claudere, Include-
re, infibulare, hinc Tyckel & Nyckel.
clavis utrumque.

Lämna / .i. förlama / bryta lemmarne vr
led. luxare, mutilare.

Lystar / cupiditates, affectus.

Lystra / lustrare sylvas, Lystra är egentli-
gen / grantligen höra til / i stillheet.

Luter han sin dö / .i. vndfår / eller tager.

Liff-laet / amissio vitæ, lata sicut liff / a-
mittere vitam.

Looka / Lookar halsen / .i. hängia slakt.

M.

Molmar i Mull / af mull Pulvis, kom-
mer / Mullna / Molna / nigrescere,
swartna / caligare, obnubilari, hinc
Moln / Nubes. dådan kommer ock
Molma activ. Råta och bråka i pul-
ver / och til swarta mull. Germ. Zer-
malmen / sönder-krofa.

Mätta / verb. .i. syfta / collimare, col-
lineare.

N.

Nåde-gudinnor. Charites, Gratiæ,
Fäclighet gifswande Gudinnor.

Nord-blys / Chasmata, är det Eldstent
som synes swäfwande af oc til på him-
melen om Winter-tidh / förstås här :
Eldstem / eller något som synes wara /
och är doch i sig sielft / iner.

O.

Öfwer-äst / det är / Öfwer-wäld.

Q.

Qwed / Uterus maternus, Samqweda
bröder / Fratres uterini.

S.

Saalbader / .i. orimlig taal.

Skaf / .i. Telum misile, kast spjut /
hinc Germ. Schaveline / javeline,
Glaswen.

Swimmel / är ett slags wild-hafra / den
som dricker af det öl / som där af är
brygt / eller äter i bröd / faller i en dny /
långwarig sömn / kallas af Swima /
falla i wahnmacht. Walmog-frö / gör
ock sömnig / och duswin.

Skynia / .i. discernere, förstå.

Slump / Casus, fors, Fortuna,

Snille / Industria, Sapiencia, Snällheet.

Snöd / blott / naken / nudus.

Slögd / .i. wärf som görs med handen /
manufactura.

Sturla / tumultuari.

Smystra / .i. see i miugg.

T.

Täma / aliter Säma / Island. Säma.
Germ. Ziemer / decere, convenire,
hinc Tämlig / mediocris.

E 2

Tärna

Ärna/ Ger. Dirne/ ancilla, Tienstefiga.

Trippa/ .i. half-springande gå/ vri kort
afsnappade trån/ det är/ tråd/ eller

Steg: är i skylskap med order tras-
wa/ och verbo Latino, tripudio.

Tripp=Trapp/ kan en sådane gång-dans
kallas/ Tripudium.

Tapar/ .i. tager af/ minskas.

Tyner och Tynes/ .i. försvinnas/ blifwer
til inter. Träna/ idem.

Tryta/ fattas.

W.

Wagla/ vacillare, wåga på ymsa sidor
och willia falla.

Wema/.i. åhlas/teya/tala fåfångia.

Wån/ .i. tåck/ åstlig. Wånista mö/ a-
mabilis puella.

Wittia / visitate.

Wång itandagine includere, beringa
diuret.

Y

Yrtia/ Urgere.

Harm=Hkrift/

öfwer

den hängde Astrild.

1 Ach Jemmer! Ach! hwad seer iag här?

2 Här hänger lille Astrild kår!

3 Ach ynka! sij den lille Kropp

4 Ther hänger; arme Dudenboy!

5 Ach Manneken! hwij går tigh så?

6 Hwad (troo) tin Moder säya må/

7 Fru Fröia när hon thetta spør?

8 Iagh fruchtar hon sig sielf förgör:

9 Herr' Gud! hwad lærer bli' för'n lååt/

10 Med jemmer/ klagan/ strijk och grååt?

11 Men/ hwem har denn' ogerning giordt?

12 Hwem har någn-sunn' i werlden spordt

13 At en så mechtig werdzlig Gud

14 Som ynder lydno/ och sin bud

15 Hålt alt hwad ynder Solen klar

16 Sigh röret/ dolr/ och yppenbar;

17 Som frögdad' och befrödde Alt/

18 Alt hwad som skas margfalt/

19 Och alt som af sig tyner kån/

20 I Jorden/ lusten/ och i Stån.

21 Stull' komm' vhi een sådan nöd/

22 At han måst' lijd' en neblig död.

23 Och säg mig/ hwad har Astrild giordt/

24 At honom hafwer hängia bort?

25 Jo Jo/ min Astrild/ tigh steer rätt?

26 Tijn saak är ey så klar/ och slätt:

27 Tu har ther länge-seen förflyt;

28 Doch nu först blijr tigh måret flyt.

29 Man tänkt' och gifwe ther på acht/

30 När tu wast stoor i tijn wålmacht/

31 Hwad tu rå förd' för Regement;

32 Hwad mig och andr' af tigh är hände:

Eitt

33 Eitt Regement war tyrannij/

34 Ein leet war wåld och tiufwertij;

35 För tigh war säker ingen Ewen;

36 Eitt ord war: Stiur/fäll/bind och bränn.

37 För tigh war säker ingen Nöd;

38 Hon måste swichtea som een Nöd/

39 Ståd; drifwin af tin blåst och wind/

40 Och iächteat som en styckrad Hinn.

41 Til sidst hon drabbat af tin piil/

42 Måst' fötia Modrens sed och styl.

43 Och ingen Hielte war så läck/

44 Then tu ey giorde til en gåck.

45 En tolnad Gubbe/ trumm och lahm/

46 Öprånd' til åstfog/ locka fram;

47 Een tandlös Summa göra kååt/

48 Och löpft/ at allman leer ther åt/

49 Ther war tijn frögdt/ ther war tijn tjd/

50 Och alt titt arbet/ konst och stijt/

51 Wegabba Folek/ och af en kloof

52 Man/ gör' en Narz/ en åstfogs toof/

53 En Man af alfwar/ til en Smeek/

54 Ther war tin största lust och leet.

55 Rått/Rått! hur' ofra har iag spädt/

56 Tigh så/ din Luur/ stull' hafwa gådt?

57 Tu Hierre-tiuf/ du dolsta boof/

58 Nu har tijn margfald Stöld och Noof/

59 Bekommit sin förtiente lödn/

60 Tigh halp nu/ hwarken grååt ell' bödn.

61 At hängia war tin sidste Dom;

62 Hwar blifwer nu tijn list? kår' kom;

63 Hwar är tin Boga nu? titt blöf?

64 Tijn' band? tijn' piilar? alt sin koof.

65 Tijn' Band är sljstin; Bogan bräcktz;

66 Tijn' Piilar stympre; Blosser släcktz.

67 Band/ Boga/ Piil/ Blöf har tu mist;

68 Hwar blifwer nu tijn macht och list?

69 Kom stiur; kom brån; kom bind mig nu;

70 Tu lömste Stiur/ här hänger du.

71 Brut' nu dit hierre-tiufwertij/

72 Eitt södt-suur åstfogs tyrannij.

73 Öft' har du låk mig wara god;

74 Men stalst mig bort mitt sinn' och mod.

75 Öft' har tu låk mig göra Sål;

76 Men/ när iag tilsåg/ war miijn Siäl/

77 Mig stulin; fans i annars bröst;

78 Mig sielfwan war iag dödt: Miijn tröft/

79 Mitt hepp/ miijn lust/ och tidsför-driif/

80 Min hug/ miin' tancekar/ ja/ mitt list/

81 I min kropp dödt/ mig til stoor harm/

82 Mond' lefw' vhi ens annars barm.

83 Mig stahl han mig; miijn meenlös' Siäl

84 Bortförd' han androm til en Tråål.

85 Men nu; nu är Jag Min igen/

86 Och wåndar hwarken tigh ell' den.

87 Jag är min Egen/ käck/ och båd;

88 Men tu fikst stam för stöld och wåld.

Then Edle Pastorella l' ARiomontana,

til tienst och behag skrifwin

af

Astgram Kannitmer.

Vidi
Helming Tirés

über des
Astgram Kannitmers

Klagschrift/
An

Die Wolgeborne Schafferinne
Ariomontana,
Wegen den Aufgehuckten
CUPIDO.

Was neues hör ich hier? Ist Cupido gefangen?
Geehrte Schafferinn' ist er schon auffgehungen?
Erdrosselt abgeleibt? O unglückhafftes Kind
Du klein und nackter Schük/ von Mutterleibe blind
Geböhren/ wie man sagt/ den niemand nie gesehen/
Doch mancher hat gefühlt: Wie ist's umb dir geschehen?
Glaubt Ariomontan, Er ist fürwar nicht Tod/
Obschon ihr es vermeint. Ich fürcht er große noth
Zurach wird richten an; Euch die ihm solcher massen
In Golde ein/gefast/ für alle Welt hat lassen
Auffhencken offentlich. Ich sehe und spüre schon/
Wie er sich spizzen thut/ umb den verdienten Lohn
Zu geben Kannitmer, daß er sich liese träumen
Daß Er solt sterblich seyn; Den er in seine Keymen
Doch selbstent nent ein Gott; ich weis er allebeid
Umb dieses straffen wird mit brennend Liebes Leid
Der beliebten Schafferinnen

Dienst und Ehren-
Auffwartiger Diener

Aus der Insel Pathmos am 6. Tag
des Herbst Monats im Jahr
1659.

Arimant.

Heroisch
Fägne = Säng

Offver
Then Stormächtiges Högbornes Förstinna
och Frörens/

CHRISTINÆ

Swertiges / Götthes / och Wendes vthforade
Drottning och Ärffürstinna

Frögdefulle Hödelses = Dag/

Som infaller/ och Siuttonde gängen Lyckligen opfylles then
8. Decembr. Anno 1643.

Medh tilbörliq Wyrdning och Devotion, i Jambico-Heroisk Alexan-
drin Vers författat/ af en H. R. Waijtz, vnderdånige
Tienare.

STELLATA de CASSIDE

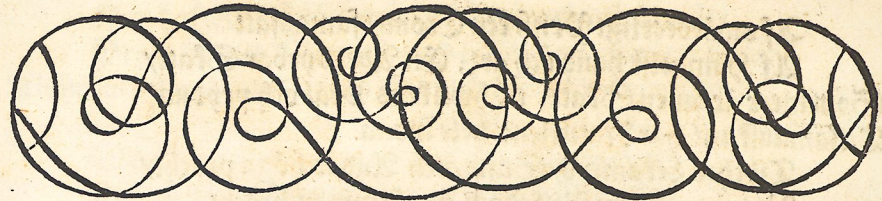
dicto.

Uf-tydning

Opå the Poetiske Ord/ som i thetta Wärdet brukas.

Aurora.	Morgonrodn.
Phosphorus.	Morgon Stiernan.
Phœbus.	Solen.
Tijmar.	Fyra Solens tjänste-Möer.
Juno.	Wälde och Rikedom's Gudinna.
Minerva.	Wissnets Gudinna.
Suada.	Wältalighets Gudinna.
Charites.	Tree tåkelighetens Gudinnor
Venus.	Skönhetens Gudinna.
Diana.	Jagt-Gudinna.
Æolus.	Wäders Konung.
Zephyrus.	Luft wästan Wäder.
Nymphæ.	Skogs- eller Wall-Gudinnor.

Metrum Heroicum Alexandrium
är thetta wärdet.

S / vp *Aurora*. kom. Hwar blifwer tu så länge?
 Jag meenar nu är tijd/ at man står vp af fänge.
 Låg an tin Mantel röd; Slå wih tijn gyllend håär;
 Tijn Rosen-Kinner tee; Låt see tijn Sgon klaar.
 Och tu som Himmels högd bepryder öfwer alla/
 Tu quicke *Phosphorus*, then wij på Swänsta kalla
 Then liufwe *Morgonstjern*. Hwar blifwer tu? stijg op;
 Stijg op: säg *Phæbus* an/ at han sig til sitt lop
 Som snarast färdig gör. I *Tijmar*/ *Phæbi* tårnor/
 Fort/spänner an; Låt Wagn/ låt Hästar fram. Och *Stiårnor*/
 I *Nattsens* barn/ gif rum. Sij/ *Phæbus* gyllend-klar/
 Han hästar til sijn Wagn; är färdig/ läck och snar.
 Han förer öf en Dag; en önstad Dag han förer;
 En tåk och liufig Dag; en Dag som Hierta röder
 Af hugnad/ och stor frögd; af fågnad och stor tröst;
 Then wij så gladelig anamme; then wårt bröst/
 Gife Styrk; och Mod. En gång/ och fyre gånger fyre/
 Har *Phæbus* gjort sin Åhrs-frek med sijn Wagn then dyre/
 Til nu; ifrån then Dag/ öf blef af Himmels högd
 Mid sånd wårt Hopp/ wår tillijt/ och wår enda Frögd;
 Ifrån then Dag/ Gud/ som öf wål will/ låt öf söda
 Een Jungfru karst; ther å sig Swea-Land mon söda/
 Af Kunglig Blod och ätt; af Himmelist Natur
 Är öf ett foster födt i Menstelig figur/
 Een Drottning rik och bälde/ een Menstelig Gudinna/
 Desliike man ey skal i wijda Werlden finna:

Afowärdeerligt Prijs een Crona/samansatt
 Af Himmels hand och art; En Adel dyrbar Skatt/
 Som meer är än en Skatt; til hwilkens Präl och prydn
 Tillsamankuttit har Natursens hele lydna.
 Til thes Lefamens/Stats/och Andas höga pracht/
 Naturen all sijn Rijkedom har samman bracht
 Til thes Fullkommenheet och Dygd / sig samman finner
 The höga Himblars kraft; the mächtige Guddinne/
 The hafwe här sijn Hand vplänt rikelig/
 Vthguttit/ vtan mät / sijn' gäswor hwar för sig.
 Then rijke Juno stält har gifwit Macht och Wälde;
 Ja Cron och Scepter/ Folck och Land / hög Stat och Ställe;
 Konungzlig Ahra / stort Anseend' och Majestet.
 Minerva flock hon gaf Förstånd/Wijsheet / och Weet/
 Konst/Lärdom/Slögd och Dygd/och måäl af många Tungor/
 Ther i hon öfwergår i Werlden alle Runger.
 Och Suada snäll i Ord' af Suckerstöddand' mund'
 Hon gaf wältaligheet; ther med hon margelund
 Gör mången vnderfam hon bryter/ leder/ fränker
 Ens Hierta/Mod och Hug; ens Sinn' /och willia länker
 Hwärt hon thet hafwa wil. I Frijd / i Strijd och Krijg
 Spör man thes nytta stor /och wärkan vnderlig.
 Så hafwe och the tree / the täcke Mör rena/
 The liufwe Charites ey welat här förmena
 Wår Adle Konungin / sijn' Gäswor och Present
 Ther med hon gör annämt / och liuft sitt Regiment /
 Thet är / Huldسالigheet / Gunst / Mildheet / Ynness / Nåde /
 Them spakom hon beteer / som göre gott / och råde.
 Blijd' Sgon/nögsam Ord / een Furstlig gifmild Hand
 Sig hyll' / och håll' ihop / med ynness / Folck och Land.
 Then wåne Venus will ey håller stå til baka/
 Af alt sitt goda mond' hon ingen ting försaka.

Hon

Hon hafwer vthödfst med full hand och vthan mät/
 Prydt hennes Majestat med Skönheet och stort Stät.
 Alt hennes Präl och Prång / ther med hon plägar wända
 Fast allas Sgon / Hug och Sinn' på sig; the lända
 Wår sköne Konungin til Lof och Härligheet;
 Och prijsas af hwar man; i hennes Majestet.
 The raske Nymphers Cron; Tu manhafte Diana/
 Som brukar Pijl och Spiut / och håller för en wana
 Ut jag' och fälla Diur bespoitar Lijn och Bl
 Tu hafwer och beteet dig wår Princeffe hull.
 Tijn Konst / tijn List / och fund / med Giller / Garn och Boga /
 Är hennes lust och ijd: Thet har hon lärt til noگا.
 Hwad will man säija meer? Wijn Drottning har alleen
 Alt hwad Gudinnor all' the hafwa i gemeen.
 Men hwad mon tänkia / then sig vnderstår bestrifwa
 The gäswor all' / som Gud och Himmelen mond gifwa/
 En sådan högt vpsat / af Gud vthwald Person/
 Som Gudom lijf i wald bekläder Kunglig thron?
 Nu Phæbe / kom / för på; låt tijn Strålar glimma:
 Tijn Gyllen-glänkand Wagn / som stingrar tökn och dimma/
 Lätt rulla fort: Wår of en liuf och klaran Dag;
 En Dag som allom är til fågnad och behag.
 Kliff vp / O Phæbe / högt i Himmels Saal; låt skijna
 För vthan Moln och Regn och Snid / tit Ansicht sijna.
 Gör anstand' och förbind then raske *Aolus*;
 Ut han instänger Norden gnall / och Östan-brus.
 Then liufwe Zephyrus / han suse sött och sacht;
 Ut Lusten / Wain / och Berg och Daal må märck' och achta/
 Ut thenne Dag är hög och helig Swea-Mån.
 Wäl an; i Swea-Mån / och så hwar vnger Swån/
 I rusten eder til; i gören eder färdig/
 Medh Hästar / Spår och Swärd; Ty thenne Dag är wärdig/
 D 2

Ut

Att firas i all Pracht / Torneer / och Ribberspeel ;
 I Wijn och Gåsterij ; förvithan wanck och feel.
 I Fruer och Jungfrur skön / i Guld och Gyllen snycke /
 Med Reverens går fram i Högstids skrud och smycke.
 Bewisser eder Frögd med liufigt taal och Sång /
 Med wissor / dans och leek / och alsköns Åhre prång ;
 Och sij ! hwar *Nympha* snäll / hwar Herde / och Herdinna /
 I Marken / tände blom / och låta Frögd - Eld brinna.
 På Bygden höres roop / och skriif och skriif af Frögd
 Af glädie höres drön och dån alt up i högd :
 Säckpipor / Trummor / Harpor / Lurar / Nykelgiggor /
 Alt bland hwart annat ; Kärngar / Drångiar / Bänder / Pijgor ;
 The dricka / dansa / flyggia / slängia / ghlamma / gny /
 The qwäda / lee / och gantas wid / i hwarian By.
 I Städer och / så wäl som Slott / och faste Borger /
 Ther höres och / theß Gud skee Lof / af inga Sorger ;
 Fioler / Dulcian / och Storta / Symphoni /
 Pandurer och Regal / och Lutor klinga frij.
 Een liuf *Vocal-Music* / Basuner / och Cornetter /
 The gå i fullan swang bland Pufor och Trompetter.
 Sij ! Alt glädz öfwer alt. Wårt Hierta / Mun / och liud
 Sig tacka gladelig Allwäldand' HERRE Gud ;
 At tu wårt Fäders Land til Siöd och vppehälle /
 Har tillsatt / och vphögt vithi sin Faders ställe /
 Thet enda Hielte-Blod ; en löfwerblifwen Quist
 Vras Hin Stores / ah / then Swea hafwer mist !
 Hin Store Gustafs Stam. Gustaf ! then Werlden kände /
 War vnder ät / och rådzt ; och wyrdning ; til sin ände.
 Nu HERRE / tu som i tin Arms kraft / vnderlig /
 Bestyddat har wårt Land och Stat ; Wij bidie sig /

Tu wärdes än titt Folk besterma ; Och regera /
 Wår Drottning mild / alt med tin Ande god ; förmeera.
 I Hennes Adle Siäl all Kunglig Kraft och Dygd /
 Til hennes Priss och Lof ; Fiendn til häån och blygd.
 Och öf tijn Foster-Fäär / titt helga Folk och Kyrkio /
 Til Trygheet / wårn / och tröst ; til Frid / förswar och styrkio /
 Och Gud / at jag mång Åhre må siunga / thenne Dag /
 Wijn Drottninges Lof ; wårt Land til frögd ; Gud til behag.

Sic voveo G. S.

Heroisch

Jubel = Sång

Til then önskade Dag/ nemligen/ then 7. Decembr.

Anno 1644.

På hwilken

Then Stormächtigste Högborne Förstinna och
Fröken/

CHRISTINA

Sweriges/ Göthes/ och Wendes Drottning
och Arffurstinna/

Lillika fyller sitt Adertonde år/ och lyckligen
inträder til Swea = och Götha = Rijkens
Regemente.

Stått aff

G. STIERNHJELM.

Nch! huru skal tijn Hiord/tig HERRNE/ wedergälle
Tijn försorg/ Styrk/ och wårn / titt milde vpphålle;
Som Tu oss hafwer gjort/ och ån gör dagelig?
Tu hafwer hört wår Röst/wår bön är in-för dig
Med blijdheet tagen an: Wår Siäl/ Tu som en Hiälte/
Dr Döden hafwer frälst; wår Tårar som wij fälte/
Aftorkat af wår Rin; wår ögon ifrån gråt;
Wår Fötter ifrån fall; wår hiertan från olåt/
Dch alzkyns qwal gjort frij. Ach Gud! wil man på-tänka/
Hur' bistert thet säg vth/når Swea-Rijs' blef ånkia:
Hwad jämmer/sorg/ och gråt; hwad klagan/ ach/ och wee/
Som hördes i all rum / och hwar man måste see/
Når wij blef Faderlös' / Når wij/ som Får förlätne/
I mishopp lågo / som begrafne/ och begrätne.
Når then/ som war wår Cron/wårt Huswud/ Stöd och Staf/
Wår Kraft/ wår Sköld/ och Arm/ föll af/ och öfwer gaf
Tig Swea/sitt' Gemål/ och oss sijn Barn tillijke/
Affordrat genom Gud/ til sitt å-warand' Rijke:
Gustaf hin Store Hiälte' af Dygd/ och mächtig Hand;
Wijs/ Lyklig / Segersam; Högprijsat i all Land;
Thes mak an af Natur/ af Dygd/ och Himmelst' hafwer/
Sielf Solen aldrig säg; beprydd med alle Gåfwer:
Snäll/hurtig; Stark af krop/ och mod; behänd/ och wijs;
Försichtig/ kån och klok; from/mild i frid och krig;
Wälård i alzkyns Konst/ och wet: en Furst' Högboren/
Af Gud til HERRans Krig försedd/ beredd/ viforen;

Når

Når han sitt Liff och Blod/ stadd å sijn Kallels' ban/
För oss sijn barn vthgöt/ som en sann Pelican;
Tå säg thet bistert vt: Ett swart Moln tig betäckte/
O Swea/ som tijn Tröst/ titt Mod och Lius vfläckte:
Ett Mörkr och Moln/ som dundr/ och blix/ och stråler stöt;
Som jämmer/ båswan/ sträck/ och margfall ångst vlgöt/
Ther wid all Jorden skalf/ och Bergen måste båswa/
Ther wid en storm vpfod/ som Hafwet mond' vphåfwa/
Dch blanda böllior/ himmel/ grund/ och tökn ihoop/
At intet sägs/ och hördes int-ann' bruus och roop.
Sij/ Swea/ tå; tå stod titt Skep i nöd/ och fara/
Når thet omhwarft af raas / och alle wåders skara/
Drefs vp och ned/blef dånge/ och slånge; ryckt til och frå;
Når hwar mot ann' Öst/ Väst/ Sud/ Nord/ hwar vt sijn wra
Til-trånge rundt-omkring/ och ofwan saman ruuste/
Med tummel/ gnall och gny/ omfråaste/ suuste bruuste:
Stoor fara stod titt Skep/ O Swea/ tå tig brast/
Dch dimblad' öfwer bord/ tijn starcke Store-mast/
Men/ hielp min Gud! hur' säg thet vt/ tå; når titt Styrer/
Dch ådle Styrer-man/ GUSTAF then Hiälten dyre;
Thet Ene föll/ thet andre bract: Latern' vfläckte;
Compassen blef förryckt; wårt Liff och Siäl försträckte.
Wårt Skepp thet kom i wra; man säg thet liggia runka
Betyngt af sid och swall/ och böria wilia siunka.
Wår fara war så stor/ så gråslig war wår nöd/
At ther war ingen wåån; man säg en hijslig döb.
Wår kinner woro bleek; wårt blod i wåre leder
Affåldnad' som en Ijs; wij signade tår neder.
En hijsn / och häppenheet gick genom alt wårt blod/
Wij wordo stum och steel: Wij fälte hand och mod.
En säg then andre an; men ingen wiste hielpa.
Hwar tyckts/ som thet rätt nu/ will' vndergå/ och stielpa.

E

En

En såg then andre an / med ögon' full af gråt /
Men ingen hielp i Dö / i Dö war intet råd.
Men Gud / en nådig Gud / som lijf wäl inte wille
Sitt Folk och Foster-fäär i grund fördd' / och spille :
Uppwäckt' i högste nöd / fem witt' och snälle Wän /
Som hade Konst / och mod ; och kunde bot-igån
Hwad bräst-och sundrigt war. The springe til med ijswer /
Til Segl och Sköt ; och hwad them Gud i handom gifwer.
The hyffe / sijre / fälle / spisse / göre kort /
Beläggie / göre löst / hwart i sitt Rum och Dert.
I hast säts an nytt Kool ; strax stiger En til Styre /
Hwad tarf görs / här och där / beställ' de andre fyre.
Compassen i sitt Rum / i Lycktan kommer lius ;
Och Skepet får sin fart / förachtar nu alt brus.
Och Skepet går sin koos ; til önskad hamn thet länder /
The war i tack / näst Gud / them thet til lade händer ;
Them Swea-hulde Wän / them wari Himmels lön.
Men tigh o milde Gud / som hafwer hört war bön /
Wär suckan tagit an / vär inniglige trångtan /
Wär önskan / och begär / vär högsta hiertans längtan
Fullbordat ; tigh see Lof / vär Läppars offer / Prijs /
Och ewig Tak tigh see O himmelsk' Herre wijs ;
Som medler tid har tåkt / then lille tindrand' Gnista
Af Store Gustafs Siäl / (then öfwer blefne sidsta)
Betälia med tijn Hand / och skyla med tin Skjold /
At hon är blifwen qwik / i säkert gott behold :
Sitt Folk til ett stort Lius / och Swea til een Lykta /
Til Lyfn / och Ledsn til wärn / them älenom förtrykta.
Wihaf Him Stores Stam / Him Store GÖRÅGS blod
En liten Qwist vprann / then som wärt falne Wod
Gaf Kraft och styrk igen. En Qwist / som efter önskan /
Ar worden ett stort Trä / som står i fulla grönskan.

The

The rankor rijk af bäär / och närfsam ädel Frukt
Wihbreda långt omkring een Balsam-liuflig Luft /
The greenar wijdt och bredt beskyggia Landsens åndar /
All Norra-Verdens Diur / alt Qweg / hijt vnder länder ;
Här söke the sin rast ; här finner hwart sin spijs :
För heta Skiul / och Skydd för köld / bland löf och rijs.
Bland qwistar / löf / och blad / bo Foglar störr' och smärre /
Som nästle sig thet in / från när-ort / och från stärrer.
Alt hwad som kräker / går / och flyger har här Boo /
Spijs / skygge och beskydd / frij til flycht / frijd och roo.
Sij / thetta är then Qwist / och thenne är then Gnista /
Som Herrens Hand erhöit / och Herrens Sköld mon frista.
Christina / liten Qwist / med tröstlig blomster prydd /
Ar worden ett stort Trä ; vär' Tijders Skärm och Skydd.
Christina / liten Eld / är worden öf een Fakel :
Wär Fiender ett blöf / en blix / en brännand' Stafel.
En tilldrand' gnista är Dö worden til een Sool /
Til Lius / och Ledes-man / vppå Konungzlig Stool.
Fiendens öga til en skarp eld-glimrand Stråle /
Hans hierta til en Pijl / och afwundz-ängstlig Påle.
Betänk nu Swea kår / hwad Wistun tigh är stedt !
Betänk tijn Nöd / betänk then Nöd tigh är beredt !
Gif Herren Prijs / war glad / at kommen är then Dagen
At tu må see titt Lius / tin Drottning efter Lagen /
Och Swea Kätt / träd' i sins Faders Stat och Stool.
Gläd tigh / O Swea-land ; Een klar och liuflig Sool
Af nyo tigh vpgår. Sij ! efter Regn / owäder /
Stor Storm / och åstie-slag / så kommer Gud / och gläder
Sitt Folk ; och rättar vp sitt Skep / som låg i wrak /
Och rankad' af och til / och syntts will' gå i kraf /
An sij / the Adle fem / som här-til med stor snille /
Haf ståt til Kools / och bracht wärt Skep i lugn / och stille :

E 2

The

The tråde könlig fram til Hennes Majestet/
 Och lägge mid sin Macht/ sitt Mål' och Myndigheet :
 På henne Kool i hand / med Kunglig Macht och Wälde/
 At styra Rike sitt i sin' Förfäders ställe.
 The städie henne högt vp på sins Faders Thron/
 Och gif i Hennes wäld en dyrbar Konung; Cron/
 The lägge Aplet/ Swärd och Crono/Nyfel/Scepter/
 Til hennes Sköt/ och skötsl : at Hon ther med här-effier/
 Skal föra Kunglig Macht/ Person och dignitet/
 I tillbehörlig Stat / med Pracht och Majestet.
 Nu Gud /tu alra Förstars Förste / högste Konung/
 Lät wår Förstinnas bröst tig blifw' een helig boning.
 Styr hennes Hierta Tu/ som hafwer i tijn hand
 All theras Hierta/ som tu hafwer Folk och Land
 Befalt i Regiment : Gif Wijsheet / gif at göma
 All Tijn och Rikens Lag ; at Hon titt Folk må döma
 I Rätt och Sanning : gif god anslag/ hållsam Råd/
 Och lykelig vthgång. Gif hoos Gud och Menstiom Nåd.
 Wälsigna Hennes Hand/ med Rikedom och prydna;
 Gif ymnog' Ahr/ och all man' hörsamheet/ och lydna.
 Styrck hennes Arm; gif Mod/manhaftighet/ och Kraft/
 At Hon sin Fiend' allstäds tumblar segerhaft :
 At han med vpræckt hand/ må ligg' och tiggia Frijden/
 Then wij Os önskom. Ach/ Gud skynde fort then Tijden!
 Nu/ Swea/ lät tijn frögd vbrista hiertelig;
 Håf op tijn Röft; gäll an/ tillijka Tu/ med Mig
 Ett Viuat! Viuat, Hål och Sål/ wår Konunginna!
 Hey/ Viuat! Lycka/ Liff/ och långt Liff/ wår Hiertinna!

Nu/ Sång-gudinna/ hålt : Stämm af; Lågg bort titt Speel/
 Til een glad Erönnings-fest bespar hin andre Deel.

The

The Amazoners
 Til then
 Stormächtigste Drottning
CHRISTINA.
 Sonetto.

Hiertinna/ hwilkens Rampn/ och Seger-riike Hand/
 Bett/wijsdom/dygd/förstånd/och herlige bedrifter
 Wijdt öfvergå all prijs/som gifs i gamla Skrifter
 The störste Hiältar/ vnder Solen i all Land :
 I Eder dygd består wårt Könns beröm och Stand/
 Wår forne högheet rätt/wårt wälde/prijs och heder
 Förnyjat öfas/ store Drottning/ genom Eder.
 Allt Mans-twång är nedlagt/ och slitne theres band.
 Then Seger som Wij daglig öfwer Eder winne/
 I blöde Mån/ them Wij vthi wår ögons macht
 Os tjenstbar' göre/ skatte Wij vthi wår Sinne/
 För ringa Saak : Men thetta är vthi wår acht :
 At böija Halsen vnder lydnan och betwinga
 The stolte Hiertan/ them wårt Wälde synes ringa.

EMBLEMA AUTHORIS.

Bombyx ovo suo textili exiliens alis auctus.
Pascitur hic folijs deformis ; serica reddens,
Immoritur tela : UT PULCHRIOR EXILIAT.

Kling=Dicht

På Authoris Sinn=beläte/
En Silkes=matk.

Sonetto
in Em-
blema
Auth.
ex Archim:

Hålt stilla mitt Förnuft ; tig sachtelig besinna/
Hwad thetta wara må ! du sijn här en Figur/
En ofel naken kropp/ en Matk/ ett Creatur/
Som ingen Skapnad har ; ther intet är til finna
Som ögat lyster see. Men märck ; här ligger inna/
Meer än en tänckia kan ; en nyttig/ ädel/ pur/
En sålsam/ wonderlig af Gud beredd Natur :
En Matk/ theß Spijs är Blad/ theß ijd är artigt spinna ;
Theß Spona Silkes=tråd ; theß wärc och wäs är Siiden.
Af Blad gör han en Skatt ; til theß han toom och
mager/
Inwicklat in=dör i sin wäs/ och ljustwet stäcker.
Men sijn ! En ny Figur med Wingar prydd/ med tiden/
Här kommer fram igen/ opawickter/ sijn och fager :
En listlig Sool/ hans Stäl med kraft/ en gång/
opwäcker.

Det öfrige af de Dichter/ som tilförenne är förmålt/ skal ock så
öförtöfwat opläggias.

Then fångne CUPIDO.

BALLET.

Som then Högborne Stormächtige Drottning

Maria Eleonora/

Til Ahra

Dansades på Stockholms Slott

Den 1. Daghi November Månadt
Åhr 1649.

Tryckt hoos Ignatium Meurer, Kongl.

Booktr. Åhr 1668.

Then fångne CUPIDO.
B A L L E T ;

I. Inträde.

CUPIDO.

Min Spijras macht och Wälde
Eig sträcker öfwer heele
Thet store Runda : Jorden /
Och Hafwet / Sielfwe Himmeln
Arkäme mig sin Herre /
The Store Gudars Konung,
Och alle Kungars Konung,
Allt bögie sig och ährar
Min Thron och dyre Crona.
Mig vndrar om här finnes
En eenig Man all' Dwinna /
Som mig en månd tilbedia.

Jag talar int' om någre
Som straffa med högstäma /
Min lag oc wälde's stränghet;
The doch vthi sitt Hierta /
Mig ähr' och älsk' i löndom.
Them intet annat feclar
An en som sweet med lämpa
Them foga til sitt vpsåt' /
Och stilla theas ärrå.
Men the, the wilde Hiertan /
Som ingen Lag och Lydna,
Wel' vndergifne finnas /
Som i sitt Hierta nefa
Meer än med sielfwe Munnien,
Mins Guddoms macht och
Wälde:
Them; them skal jag så tåmia
At the med gråt och suckan
Skol' lära och känn' en Herre /
En mächtig Gud Cupido.

II. In

II. Inträde.

DIANA til sine NYMPHER.

Trochaic.

Ett obundit Hierta / fritt
För Cupidons truldoms list /
Är en nögsam Lust och Skatt
Mera wärd än Silf och Gull.
Andra ligg' i fång Sorg:
Dichta / trachta / full' af Angst
Mistron / wanhop / jämer / gråt /
Städse quälta theas hug.
Jagh, ò Nympher, icke så.
Min hug håller jag för ädl
Till at twingas af Amor,
Äfen Dwärg en sin löst Väckt
Ey! hur' ährbart står en an
Sielfs sine tråd' i tånstbarhet,
Then Naturen födt har fri?
Then til intet Dot' är född:
Göra sig en Afgud' psuy!
Äfen wanstelig Figur!
Göra sig sielf vnderdån,
Äfen Herre til en Träl:
Ney / ò Döttrar / icke så.
Dyrcker ingen / vthan Ongd?
Kyskheet / Ährlighet och blygd
Wara skal edr högste Prijs:
Låt Amor then lätte Gäst
Husa som han sielfswe wil
Innan Städer hos sitt Folk /
Hos thet Folk som såfångt är:
Wij saar' vthi gröne Lund /
Wilde Skogar / Öde Marck /
The wij vthan brist och meen /
Weed' / och falla stälte Diur.
En skarp wed. meß i min hand
Jagthorn hängiand' ä min hals
Garn ä Kyggensen god Hund /
The i står mitt Tid. för driff.
Thetta är en ährlig tid
Vtan Synd / oc mania meen.
Friheet är en ädel ring.
Göme grant then henne har.

NYMPHERNE til theas PRINCESSE.

Sapphic.

Ädle Hiertans eendeste Lust och Kärleek /

Ryke

Ryske Jungfrurs Cron/ öfwer alt thet högt är
Vphögd: all wår nögd står vthi tijn wille/
Dyre Gudinna.

Våsteråd kan thet wara/ then som troo wil/
At wij Jungfrur ryma Cupido Plazen/
Han är illr och arg som een Höök ibland the
Meenlöse Dufwor.

III. Inträde

VENUS til sin Son CUPIDO.

Heroic.

Kan tu besinna hwad harm/ Min Son/ then stoite Dianaf
Monde bewisa så ditt/ som mitt guddomliga Wålde?
Skal man längre see til/ och lido' hin odrägliga småleek?
Alle thet å Jorden boor/ och alt hwad i luften och Hafwet
Kräller och kryper/ och har sin swang/ swimmande; måste
Tilbedia wår Mayestet. Wår SpjTRAS macht öfwer alla
Wyrdliga sigh breder vthi. Ja Himmel och Helwete måste
Lyd' och luta för oss. Then mächtige Himbria Regenten
Jupiter/ i thes Hand groor Lungeeld/ dunder och åstia/
Når min Son sticker an sitt Bloß/ och börtar at höra/
Nå måst Jupiter hämma sin Eld/ sitt Dunder och Åstia.
Når som han alware seer/ lägger han sin Scepter och Crona
Min Son å foot; och gör sig blispan i Ålflög/ och ödmul.

In Neptun then blisjote/ salt. så. stumig' i Slägget
Åldrig är han så wild bland Storm och rasande Vällige
Åldrig är han så wred; når Amor täcks winda med Dga/
Måst han sändia sin Arm med sin tre-tandige Gaffel;
Stumen wringer han uhr sitt Slägg och Saltet vhr Håren/
Läpparne lämpar i lag; Sijn blisjde Salacta kysser.
Lyctas så Wreden/ at han Salacta somnar i Jamnen.

Triton och all hans Hord/ hans scenade. fiellote Dolkap;
Delphin/ tualande Marswija/ glitterande/ slipprige Ståblar;
Fante the hwälwande Berg/ the stubbiga/ stitpote Hwaler;
Alle besinne the Mins Sons Eld i the grundlöse Diupen.
Alle så brinna the mitt vthi Wagnet och Rölden/ af Ålflög.

In then saastlige Märkfens Pring/ then oböplige Pluto;
Hwitens Herra så hårde som Blinra stod inte te winna/
Sör' an du Cupidon togst Bogan i Handen/ och spante/

Tu ladst an; tu sictad' och stöft; tijn gyllende Schächta
Drabbade så sitt måkl/ at hin Gyvame begynte gå wackla:
Kast bad' han ingen/ och ingen Rao/ förr' an han tom i klusef.
Eter soor han af och til vthi Marken/ i Heedar/ och Angier/
Til thet at han fann boot; then sköne Proserpina måste
Moot sin willa bli' Brud; Eter halv hwart' Bön eller yrsecht.
Sådan en ortig Skyt är Amor/ at han drabbar i mörkret/
Pångar och Harnest emoot hans Pijlar och örs åre Dwärgsnådt.
Eter hafwe rönt then stridsame Mars/ så wål som all' andre
Gudar/ och Edle Gudinnor; Men then spofste Diana
Hon är alteen som leet gör af oss/ wårt Rikste förachtar/
Hon gör vthaf wårt Wåld en spott/ ett ligitige Löwe/
Hwarföre tu min Son/ som en hurtigen Hialte betee tigg
Tag tijn Wapn; titt Bloß; tijn Woga/ tijn ångstande Pijlar
See tit ramm; tors tu/ så tråd heune fäct vnder Hgon;
Wiltu/ så stat opå luur; see til at tu drabbar i Bröfset/
Liff och Kraft wari sig litta god til at fälla tijn Dwän.

Cupido til sin Moder.

Käre Fru Moder/	Adoni-	Mon som en Hialte
Edle Gudinna/	urn.	Dämpa titt Högmood/
Måste iag höra		Stälte Diana.
Någon i Werlden		Om du och flydde
Sig låta sinna		Mitt op i Ställen/
Som vthaf Högmood		Innerst i Bårigen/
Skulle förachta		Skal tu besinn' hins
Mitt Regemente?		Store Cupidons
Iag swår ottwungen		Kraftige Bogha:
Wid dijne Bröfste/		Engslan i Bröfset.
Edle Gudinna/		Jämmer i Hiertat/
Ehem iag i förste		Orät i dijn Hgon/
Födelse Tima		Skal tu besinna.
Dijde hafwer; at iag		Så skal en böna
Icke skal åter		Halsen å then som
Wända förr an iag		Gabba Cupidon.

IV. Inråde.

Heele Werldennes Herkap beklagar sig öfwer
CUPIDONS Tyranni.

Elegiac.

Himmel/ Jorden/ och Haffsens Diup/ obegriplige Mörksens
Grundlöse Brustar och Höhl; Nattenes ewige Skugg;
Dödsens Borgor/ och alt thet i theßom wanckar/ och åflas;
Zämpf. öf Livsens Folk/ klagar och kärer å dig/
Du wäldz wärkare/ du hug-brännare/ Mördare/ hertstius/
Digmeene wiß Cupidon, Wärldenes ärgste Tyrann.
Du som kommer åstad alt ondt och buller i Werlden;
Klaglige Dödzmåål/ Sorg/ Slycka/ Zämmer och Uch!
Uch/ då! komme then önsklige Dag och åstundade Hjäkten
Theß Segerhaftige Hand släckte din ångstige Blos;
Slete din harmlige band; och bräkt; din hög-spånte Boga;
Wapn som håller i twång Werlden och alt thet i boor.

V. Inråde.

APOLLO til DIANA.

Cy! then mödsame reesa! then tag moste
Hwar Dag göra med en så wijdan omfref/
Kring om Himmelens heele hwälsde Bygning/
Til at med-dela Livs och frösam wärma/
Alle Werldennes åndar. Numtijn Håstar
Hwila; skal wara wäl at tag besöker/
Min kär-ålsklige Syster. Håll/ Diana,
Gåll; tag kommer/ om henne så behagar/
I sin eenflicheet/ at fördröya Tijden.

Phaleuc,

Diana

DIANA til APOLLO.

Annåmlig är hans Ankomst;
Han gör mig mycken nögd.
Hans Kärlicheet mig binder
Til hwad som han har kårt.

Men säg mig/ käre Broder
Hwad Trå bår sådan lös?
Som tu mig med betröder;
Hwar wåpe sådan Trå?

Hwad hårtig Wiad är denne/
Hwad sött och lustig Lucht!
Och såde/ grüne Dgn. lust!
Hwar bluds en sådan Krang?

APOLLO til DIANA.

Mijn Syster/ ihenne Fråga
Opbryter gamle Sår.
Om hon sig kan påminna/
Så weet tag hon har hørdt/
Huru Daphne Peneus Dotter
Aff mig bleff hållen kär.
Thet wåit/ then arge Boswen
Cupido Venus Son.

Med hwilken tag mon strida
Om håste Wåster-kast.
Han stöt mig oförwarnat
Med en förgiftat Pijl/
Med ålskogz-lust til Daphne/
Thet aff tag kom i Nåd.
Thet fall tag ån begråter/
Och klagar dagelig.

Jag wart full Eld och Kårlak/
Strart tag fick henne see;
Men hon war ill och awog/
Hon gat mig turet see.
Hon lopp/ och tag lopp efter/
Jag fölgde Foot på Foot;
Jag grep/ och hölt; hon flest sig;
Om sider hölt tag fast.

Men hwad? hwad hölt tag? Daphne
Förwandlads i min Samn;
Thet tu här seer/ är Daphne/
Hon wardt ett löfbar-Trå.

Iamb.
Dicol.

Ach Zämmer öfwer Zämmer/
Men Daphne til berdm/
Och hennes Kystbeck Åhra/
Stal tag til ewig tjd
En Krang aff Löwen båra.
Och the mig hafwa kär/
The högt vplyste Andar/
Som wiffas på mitt Berg
The lärde wiße Stalder/
Them tag sielf wiffas när/
The warde mig til Heder/
Med Daphnes lös beidnt
Och Meritis Folk; the bålde/
Manhaftige Krigsmån/
The oförstråkte Hiertan/
Som winne prijs i såldt/
The Seger-sålle Håltar
Som komm' igen med Frids
Och sijtlig triumphera/
I Pracht och Hertilgheet;
The blifwa billigt krönte/
Med Daphnes Åhre. Prådt;
Och si/ then Tjd skal komma/
At Daphnes wårt skal groof/
The ingen hade wåntat/
Långt Nordan öfwer Haaff.
The kommer en Håltinna
Til Wad och Regiment.
Theß like tag Apollo
An aldrig hafwer seedt;
Theß like mijne Stråler
An aldrig hafwa rördt.
The Gudar och Gudinnor
Enhålligt hålle kär.
Hon/ hon won mig til åhra/
Och Daphnes Kystbeck prijs
Med löfbar-Trå bepanta
The sagre Målars Strand.
At Kistfens Wærn och Wngdom/
Som sig i Konst och Krig
Bewiße lärde och manlig/
The med mi blifwa pryddt;
Ja/ såsom hon har ånnat/
Så warde landfens Wærn

3 Man

Manligheet och Dygder/
Inläggta sådan Priss ;
At thetas store Dater/

Skal höras långt och brede
Så wijda mijne Strjmor
Sprjyd och sin Klarheet utw.

Cupido finnandes Lågenheet til at i Wårcket sättia sitt Bp
sät emot Diana : spänner sin Woga.

Sij där / sij där ! tag finner öppet hugg
U denne trojige Sköne. Jambic.
Dactyl.

Om tag nu icke hånmas som en Man :
All neesa borde mig vishå.

Diana blifwer honom warse / och fattarn wid Armen.

Kom / kom min kære Broder / kom och hjelp.
Hey du / du lille Förrådare !

Apollo sänger honom.

Du biuder til at läggia dig til Foot /
The baldet kyste Gudinnor ?
Här går din Konst och List dig intet an /
Eitt vpsåt skamliga lyckas.

Diana til Apollo.

Min Broder är tag plichtig margfald tack /
At han mig frälste. Ja Lifswet
Tag heller mista will / än theme Bos
Med skam i Händerne falla.

Diana til Cupido.

Och si du ! du Wåghals / du förmätene Sälle /
Hwad driffar du dig göra ?
Efter han self är blind. Så täncker han all' äre blinde /
Och wil en så förraska.
Nått som en Nås så kommer han an / then smittande Skalden
Sijn' Nåncker at bedrifwa.

Hexametr.

&

Jambic

Hey.

Hey. Thet g'r dig ey an. Dine Styden lycke dig aldrig
Emot the kyste Jungfrur.
Jungfrur gifwe dig ingen priss : Men ästu behörtat /
Så lägg å Man tin Mandom.
Doch opå thet du här efter hwarcken Man eller Qwinna
Konst' någon skada göra :
Nu så gif hjit (war snar) din Woga / din' eeldige Pisslar /
Så och ditt gyllend' Roger.
Och opå thet du lättigen icke må komma på Flychten /
När du din' Skaldsknek' öfwar.
Så skal tag rätt nu / dinje Wångars stikrande stympe.
Sij nu ! Hwar är dije Wålde ?
Hwareft är nu titt prång ; dinje Macht / och wåldsame Spjira ?
Saacl nu / bewijs titt Högmød !
Du hafwer ingen biggd / wbt theenne din ynglige barndom /
Ettm ita dig ett Riske
Wåd' öfwer Himmel och Jord / och Haafs / och Helvetes asgrund ;
Ja / Gudar och Gudinnor /
Swenner och höfwise Møer / hwar och en måst pijnas och ånglas
I tijnje Wand och Wogor.
Saacl nu ! Skint och bränn / och bind / och föpla them uste !
Sigg bort seen / som du vldgar.

Cupido til Diana.

Tag är tin Fänge / Iambic. Tag hålft för alle /
Din öfwerwundne / Penth. Får dig Diana,
Din underlagde / I din sig rulle Hand.
Träl och Tjänste. Swån. Låt mig ey aldeels
Dijns Ögons Strålar Så blott och wår lös /
Dijns Skönheets Klarheet / För min' Fienders hoo /
Din höge Anda / I så många finnas /
Och din himmelske Glantz / Som tag har gabbatz
Ha' kränckt min Frjthet / För them tagrådes /
Mitt Hjerta sargat / At the hånmas å mig.
Och bant mitt Sinne / Diana til Cupido.
Under Tjänstbarheets oof : Din salsta Tunga
Min Wapn och Woga Kan intet åndra

B

Min

Mijn lag/ och faste
Moot dig gjorde beslut:
Men til din Frygghet/
Må dig min Broder
Så theenne Skölden/

Med försilfrade Grund,
Ther å du kanst dig
Dijn Plicht påminna/
At tu här efter
Meen-lös lesver i spått.

VI. Intråde.

Rychte.

Giswer acht od/ Hultisse Gudar/ Ana-
Döt Människor alle på Jorden.
Så och/ som i mörkrenes Hyddor. pæktio.
Som Skuggar otastlige swåwa.
Giswer acht: Then orådde Cupido/
Som vordade/ plögade hwar man/
Som handt/ som mordade/ brände
Hwad han öfverkom vthi Werlden:
Nu har han sin Mästare funnit.
Then ädle manhoffte Diana
Hafwer under Lurvat hans Högmöd/
S: mitt af hans skadlige Slächtor/

Och Bogan i hundrade stycken.
Hans W och och brinnande Zackel
Har han si ett; sitta Banden i sönder.
Han är tamd' och Wingarne släcte.
Som tit lamb så spoker och ährbar/
S: from och ruchtig är han nu:
Vias hennes hög. ährbare Skönheet/
Är och han til all ährighet optänd.
Nu frögde sig och wart glade
At Goll och Werldens Härar.
The som Ähran och Friheten ällra/
Giswe teku; och klappe med Händer.

VII. Intråde.

Hele Werlden frögdar sig öfwer Dianæ Segerwinning/
ther med hon hafwer fräst henne ifrån Cupidons wald och tyrantij.
Phaleuc.

Ach! odödelige Gudars macht och wälde!
Ach! oändelige Krafter/ som regera
Thenne Werldens höga Hwälf och Fäste!
Spåde Nympfer och Andar/ som i Marken/
Berg/ oc Jordenes höhl/ i dtupsens mörker/
Och wid springande Rällor plåga wistas/
Höge/ tråflige Stinnen/ wisse Höfder/

I som stulle wid Komet här i Werlden/
Frid och Rulligheet at bestärn' och wärna!
Jordens Pelare i Fäste Stöd/ och Grundwal/
Under hafwe wij hörst! S: är nu s: agen
Wär Förhölltare/ Rämpen är ent. wäpnat/
Och Gull. Wingarne släcte/ hand och Pijlar
Veräcte/ wij äre frij hans twång och w. lde.

Sorg och qwal/ och bitter ångest Trochaic.
Äre wekne: Frögd och Wallust/
Äre komn' igen i ställe/

Thes

Thes bör tack och lof allena.
Kystheck ähre. Chron Diana.

VIII. Intråde.

Cupido, sedan han hafwer låtet afmåla i sin Sköld; Silfwer
hald/ Diane Velâte/ med i henne Distrist: Diane fänge; Roser han af sit Fångelse.

Sköne/ hiertans. tröfllige Måld/ mijns Ögons Sapphic.
Enda Lust och roosame fångna. Du som
Wäcker i mitt Sinne så kyske/ gode/

Helige Zanckar.

Zagh bekänner mig hafwa gjort ett lyckligt
Byte. Eld och Band äre släcte/ och slitne;
Ähra/ Dugd och blygd i mitt unge Hierta

Plantad' i ställe.

Klare Sköld/ och du. Ther vthi iag finner
Striswin all mijn Lycka: Du äst mig kommen
Af een kär hiert. älskelig Hand; then iag skal
Byrd' vthan ända.

Two Satyri komma i får d med Cupido. hwilke seendes at
han war vt-wäpnat/ och allena; falle honom an/ och beröfwan sin Sköld och Velâte.

Holla! Hwad är theenne för en Billiare? Trochaic.
Löpa Gossar här med Stägg? Du Moors. Orther/
Du äst nappast afwänd än från Tiffarne;
Och wilt gå på fritherij? Nupacke dig.
Thenne Sköld och Allfogs. gift står bätter an
Mig/ eller en af oss/ än dig/ du Mjölte. Nun.

(O)

Wij

Wij

9 Intråde

IX. Intråde.

Bacchus hämnas thet öfwerwäld/ som hans Wän Cupido
wederfaren war af the två Satyrer. Them han förjagar/ och tager Skölden igen.
Trochaic. dicolon.

Then är ingen ähra wärd/ Men iag mond betala them
Som sin Wän ey hielper/ Kädt för illa sudit.
Ther häkan/ med råd oc hand Jag har thetas Bocke, skägg
Hwar som nöden fordrar. Med min Hand så kämbar;

Jag traffan två Bocke. När Ut then störste deel ther af/
The min Wän Cupido, Lodde qwar wid Ramben.
Giorde myckin häån oc spott; Nässe, stywar/ Backe, strek/
Knäpten vnder Näsan: Gas iag them så seete/

Togo bort hans silwer. Sköld/ Öre, drag/ och Nacke, slag
Sampt thet sköne Mälde. Finge the så täta;
Thet man ser här i min hand/ At the theenne marknaden
Ther wid iag them skilde. Inte skole roosa.

Och hwad kund' then wärlöse Så skal man sin säte Wän/
Lilla Drängen göra? Hielp och wärn bewissa.
Han lop af och til/ och greet/ Så skal en som trogen är/
Neer kund han ey göra. Hämma Wän sins neesa.

X. Intråde.

Venus til sine Nymphes.

Ab! min Olycksfallgheet/ Trochaic. Emot mitt hopp och wänt an/
At iag är blifwin Moder/ & Han war then tillfrende/
Mig til ingen ringa spott/ Som Gudar och Gudinnor
Then tag nu min lifda. Jambic. Under lydnan twingade:
För min Söns wanartgheet/. Men nu har spelet wändt sig:

Han

Han är blifwin self en Träl;
Och thet som mig mist harmar/
Hänger heel hans liff och last
På Dianas Ögnblid.
In går öfwer alt förreest/
At han sig self beedmer
Af sit ofte Fingelse
Och tycker war' en ähra
At han striff' och falla må
Sig skön Dianas Fänge.
Ab! then tag af Barndoms Ähr/
Af Hiärtat hafwer hatat!
Thetta är min tack och lödn/
At iag dig hafwer sostrat
Med skoot omal och förreest/
Du otacksame Fogel.
Spott af mijne Fiender/
Then har iag för mitt omal/
Ellest hafwer iag och hördt/
At han skal för' i Skölden/
Ther med han sin nakne Kropp
Betäcker någorlunda/
Ett Dianas Beläte/
Sijn Ögon til en Fägna.
Men du Doris löp och löf/
See til tu thet bekommer
Kantu/ så gör all din stift/
At iag får thet i Händer.

Doris går ästad/ och Venus
saar fort med sit Zaal.

Smeter/ smeter eder Barn/
I obetäncke Mödrar/
Haar them lär/ bewisjer them
Eder Moderlige Hierta.
Sibst så hafwen i til tack/
Then samme som mig händer.
Jag har tugen möda spaart/
Til theenne Dofwens heber.
Jag har wetat göran S:or

Ab! min Sköld/ min Sköld/ min Könstes Mälde/ och Beläte.
Sij! hwad sje iag nu? hwem är then/ som ther sitter
På then skore Carels Wagn? hwem är som spänner
På min Moders Frigga Rod? och si then skygge
Dof. fläga/ ludin. lägg/ Horn/ höfd/
Kliff. fotad' Banen. lifte Trollpask.
Wij

Rast öfwer alle Gudar.
Men sij/ huru lyckes mig?
Hwad ochtar han min Äkra?
Men iag hoppas än en gång/
Du kommer i min Händer.
Din olydna skal iag så!
Jag wil ey mera säya.
Jag skal finna andre band/
Din Hals ther med at böya/
In ther med Diana stält/
Dig til sin plicht har bundit.

Doris kommer igen/ och säger
til Venus.

Lyden är dig gunstig nog
Fru Venus. När iag ankom/
För en Spegel han så Rod/
Sijn Häär han monde trusa
Thär med iag så lönnelig
Tog Skölden och gic min färde.

Venus til Doris.

Tack dig bör. Sij lille Gid/
Wil tu dig och beifsta
Med skön Jungfrus Beläte?
Sij arten brär på Pilten?
Jde skal tu thätta meer
Så Roda med din Ögon.

XI. Intråde.

Cupido rasar.

Ey! du obarmhertige Moder!
Så låter du dig ängra/
At tu Mig har söde hjit i Werlden?
Wiltu/ så tag mig lifwel.
Jag mig ifrån min Käreste: Still of.
Så har du nådt din willie.

Iede Satyrer. Hwar blef min Sköld? oh! hade
 Jag min Boga sönd? hwar blef min Bof och Piflar?
 Hör! hör een Rån Muste; af Lutor och Wandurer/
 Trummor/ Säckpipor/ Munhaspor klinga wäl i hoop.
 O si Cerberus. si Cerberus han kommer!
 Hör huru Råderne skälla! käre bist mig icke.
 Hör huru skräckelig han skäller; Si huru kaastiga sör han vth!
 Hwar blifst' Dagen? får jag här alleen i mörkret?
 Oh! min Sköld/ mitt Beläte/ ic.

XII. Inträde.

Venus til Æsculapius.

Apollos Son/hwad Himmelen kan wircka/
 Hwad Kraft som Orter/ Steenar och Metaller/
 Och alt hwad hälsamt är/ the hastwe/ weestu/
 Du weest/ och kanst oss hielp' i all wår Kranckheet
 Jag ropar an din Konst och kände godheet.
 Min Son Cupido hastwer öfwermåttan/
 En Jungfru kär/ theß Belät' han har mistat.
 Ther öfwer är han kommen frå sitt Sinne
 I sådan Rasertij/ at han måst tråna;
 Om icke du/ som kanst alleen, wilt hielpa.

Jambic.

Æsculapius til Venus.

Din Son/ Gudinna/ är för wild i thesse
 Sijn förste ungdoms Åhr. Han är för blod rijk.
 Och theras egenkap är thet at älsta.
 Men sant är thet/ at han för vng begynner.
 Andoch hwad skuld har han där til/ ö Venus?
 Han är sins Moders Son. Then art han hastwer/
 Then har han ärst af Venus, som sijn Moder.
 Här til thet hielper of/ at han har mistat

Ein

Sijn Skönstes Belät. Men här är god råd til.
 Jaghen/ och gifuen thetta Wain beblandat
 I Wijn/ at dricka. Strax så blifwer bättre.

XIII. Inträde.

Pallas til Diana på Cupidos wagnar/ som nu war kommen
 til sijn Stane igen.

Klare/ högt. vplust' Gudinna/ Hwilkens stora Dygd och Macht/ Sådan werd alleen förättar. Du som med een mächtig Hand/ Amors stränge tag och Wapen Hastwer ödt och nederlagt. Boga/ Piflar/ Wand och Fackel/ Alle sönder brætt/ och slækt. Jag wil föran i min Schola Jag wil göran wijs och kloof. Dygd och ädra skal han lära/	Troch.	En han söker mitt bestäm. Therför' beder jag Diana I hans Namn/ ödmuktelig/ At tu ständer honom Nåde Och beteer din höge Gunst. Han bekänner och berömmar/ Op: enbart/ och klart/ at han Är och blir Diane Fånge/ Hennes lof han ewiglig Priffa wil och wijdt vrbreda Ja/ så wijdt som Himmeln är.
---	---------------	--

Diana til Pallas.

Gudinna/ theß Förstånd/ och diupe Wijsheet
 Omfattar heele Jord' och Himmels Kunde. Iambic:
 Din mening låter jag mig wäl behaga:
 En wij är' altid eenig' och wår Sinnen
 Til Ryskheet/ Dygd och ädra fast förbundne/
 Wil han här efter leswa from och stilla/
 I meenlösheet/ som Skölden hans beteknar:
 Så är jag wäl til fredz/ at han mig älskar/
 Och sig min Tjänar' nämmer; Doch sålunda/
 At han blif i sijn' Stranckor; icke kommer
 Med något listmerij/ mig at försöra
 Af Åhrans baan. Om han sig thet fördriftar/
 Så blifwer Jag doch then jag är. Men aldrig
 Skal han min Gunst/ och Nåde mera niuta.

Then store BALLET.

Cavallieri til H. K. M. tt then Högborne Stormechtige
wår Allernädigste Drottningz Fru. Moder.

Wår Strid och sågd numeer är förd til ånda. Iambics
At wi som Edre Mån och Underdåner
Endræchtelig församblad' må framtråda
In för E:s Majestet til at bewiisa
Wår skyldigheet; och hulde plicht frambara/
Och Edert höga Lof och prijs förmeera.
O Store Drottning: af theß höga Åhra/
All Werlden har sitt Ljus och Glanz onfångit!
En Dygd, och Ehre, Spegel/ Widsdoms Crona/
Stij/ Hennes Majestet/ all' Rijkens Åhra
Och wåre tiders högste Prijs/ och Prydna:
Hon har Os anfördt/ at wi nu här komme
Til at betee wår innig Tienst och ödmuikt.
Och Hon / then store Gustafs Blod och afkomst
Begårar inte meer/ än at hon alltid
Bewarar i sin hug/ och teer i wårcket
Then Dotterlige Plicht/ som hon är skyldig.
At bägges Edre höge Namn och Åhra/
Må lusa länge och brede i Werldens åndar.

Damerne til samme H. K. M. k Fru Moder.

Eders Blod; och Huses Åhra/ Troch.
Eder Frögd och Hiertas nögd/
Som sig hafwer underkastat
Amors Scepter, Macht och Cron/ Iguar

Ignar Eder/ Store Drottning
Thenne höge Segers Prijs/
Samt thet Roof/ och rikka Byte/
Lyckan henne hafwer undt.
Thesse Nymphes som sig ställa
In för Eders Majestet;
Thesses Dygd/ och reene Kyftheck
Klare Ljus/ och pure Glanz
Jcke mindre är/ än theres
Skönhecks öfwerträfligheet:
Wåre Eder Prijs och Lof. Ord
Med all hierlig ödmuikts Plicht.
Här är och vthi wår skara
Een skön Venus af wår tid;
Men hon är een Moder worden
Eus Amoris kyst och reen.
Thenne har til Edert nöjse
Welat fram tee thetta Spel.
Andoch Hon af reene Hierta
Intet weet hwad ålfkog är.
Andlig har then skön Diana
Bracht altsammans i sitt wåld.
Siunger Wiffor: stämmer samman/
Siunge alt hwad siunga kan/
Til Dianæ Prijs och åhra/
Til Dianæ Lof och Prijs!

E

Fredz

Fredz. Alf.

BALLET.

Danssat på Stockholms Slott/ på Gen-

nes R. M.^s Drottning

CHRISTINÆ

Födelse. Dag/

den 8. Decemb: år M. DC. XLIX.

Tryckt i Stockholm aff Lars Wall 1687.

Fredz. Alf.
BALLET.

Invanung

Sjunges för: än Balletten Begynnes.

Silla/ still/ i tystheet bärer rewerentz Trochaic.
Til then höge Guddoms kraft;
Som i thesse rum sin wist/ och wäldes macht/
Med stoor härligheet betar.

Then Os hafwer fört ur örlogs grymme brand/
Til en säker rolig Hamn

Wyrdom then som slaget hafwer Örlig ned;
Pretios then Os Aflat har hin ädle Fred.

Thenne är thens Högsies Hand/ och wäldig' Arm/
Then wår Fiend har försträckt.

Genom hwilkens Wijsdoms list/ och mogne råd
Mång' arg. willig' andars grep
Äre störd' / och störte; som os gjorde sägd.

Thetta har Hon Os bewijst.

Och thet störst är: Orlog har hon slaget ned/
Hon är then Os aflat har hin ädle Fred.

Såste Borgar/ wid. begreepne Städets Wårn/
Ett stort Folck i Krig berömd/

Starcke Kämpar/ styf och manlig' Orlogs män
Lägga ned sin Wapn: och gå

Hennes Majestet til hand' med trygg. edz. plicht.

Thetta har hon Os bewijst: E   Och

Och thet störst är: Örlig har Hon slaget ned:
Hon är then Os aflat har hin ädla Fred.

Theß begä wij thesse Fäst i frögd och leef/
Och tee fram vthi en Dans
Freds och örlogz Wapen/ strid/ och weder • sträf.

Om sin Priss och nyttigheet.
PALLAS skiljer tråtan åt/ betyger at
Fred är bättre än bästa Krig:

Och at then bör Priss som lägger örlog ned:
Högste ähran bör then oss har aflat Fred.

Verseer til Balletten.

I. Intråde.

Heroic.

MARS.

Jag skal Dundra så Himmel och Jord stole pålwa som Asp, löff.
Jag skal Dundra med kraft. The dödlige Menniske. hierran
The stole pålwa och hissa thet ät/ och dum' vithi dwala.
Jag är then som Städt/ och Werldennes ähra bespottar.
Hwad är emoot minn macht hin' andres sat'ige Gudars
Nagre bekänd i inbillade Wald/ och Risten i Werlden?
Jupiter hög af mod/ wil sig för hin yppersta dyrkas.
Men hwar vithi består hans macht? hans skivrande tung. eld?
Zor. Dön/ och åsta/ hwa kraft/ hwad wärlande bringa the med sig?
Annat än at smä Darn blifwe skänd' och Trollen i Bergen?
Men si Mars! si Martis glödtige dundrande Stungor/
Hwad göre the? Eld. svyende Drakar/ Slanger och Ormar/
Wichtig' Canon' wijd. gapande gruslige Möser/ och andre
Sådane meer/ med gift och stroot vpsylte granater;
Dofte Petard/ och grästige jord. grund. stplande Miner.
Hwad göre the? när thesse begynna på brumma/ på fräsa/
Hwift' och hwäsa/ så seer man Huswud och Armar i lusten
Springa som Hagl. man seer huru Karlar och Hästar i hoop wijs
Fall' och tumble hwar en öfwer ann' the starkeste Murar
Ras' och sylka sin egen graf; och Borgarne blottas.
Zorn blifwe wänd' op ned; läås/ Bomar/ och järnade Portar

Smättras

Smättras i grund/ som kost/ till intel/ och splittras i Wäret.
In til Sids? mon thet minn macht och wäbe sig yppa?
Stip/ och Man/ och kast/ när mig så lyfter/ i högden
Mäst gära lust spräng: deels tag spränger/ och sänder i blupet.
Hafwet färgas i blod; med ödhas rostnade Kroppar
Spiffes Biskarn' i Södn; och gödas Diuren ä landet.

II. Intråde.

Nagre Soldater/ som betekna en Krigz Häär som blifwer
förb af Pallas.

Iambic. Ney! ick Mars. then högste Priss i Krig/
Then bör dig ingaledes.
Andoch du wänder alt i Werlden är
Op. ned; och alt förstörer.
Thet hälle wij för ingenkonst. thet kan
Hwar oförwägen Wäg. hals.
Then store Iovis alster är alleen
Then sådan Lof är wärdig.
Then kloke Pallas, theß Manhaftigheet
Med W:jsdom är för bunden
Then ingen Lycka trygger; ingen nöd/
Och ingen sakra trycker.
Behierrat/ modig/ waak. och arbetsam
I alt hwad örlig fordrar.
Hon är wärt Huswud/ och wär Hertogin.
Hon är wärt Liff och Lycka.
Hwad Hon befäller/ hwad hon blüder oss/
Thet är wär lust at lyda.
Förvthan Hennes sam. band är wär hoop
En lös onyttig Skara.
Hwar Henne täckes hälft at södr' oss an/

E 11

240

Ther står of Segren öppen.
 Sold/ Land och Städer/ hele Jordens kretz
 Till sota måst of falla.
 Ja/ hennes werck är thet/ och Hennes prijs/
 Ut wij mång Seger winne.
 Macht utan Wijsheet faller i sig sielf/
 Och störter i fördärfwet.

III. Inträde.

Fält - Skräck talar.

Iambic.

At Mars och Pallas/ hwar tilläggar sig/
 Och sinmact/ Seger - sálheet.
 Och lycklig framgång vthi kamp och krig:
 Ther ha' the ingen rätt til.
 Men min mact/ Hon är ofödelijlig floor:
 Ther hwar och en kan flyna.
 Stoor försorg/ arbet/ walan/ list/ och mact/
 Krut/ Dylsar/ Stucken/ Wapen/
 De Sold til Häst/ och Foot/ mång tusend man/
 Behöfwas til een Fäld - slacht.
 Then ofta doch/ som seer/ förloras kan/
 Och gäller ingen wijsheet.
 Men tag gör thet minder roop utaf/
 Mig blifwer ingen warfe.
 Min Moder är then hijstlig mördra Katt
 Sielf är tag bleck/ och hästlig.
 Yngstlig löd och Herte - bängtsheet
 Trödd - hogs - frost/ och häfwan/
 Bestär min mact/ och margfall Segerwinst/
 När tagen Häär wil falla

Jag tarf ther ringa Wapn/ och rustning til:
 Ett Skrymsl/ en Dröm/ en Slugga/
 Een röft/ ett oförmodligt Ord/ ett Skrij/
 Een owänt Syn/ en Landca/
 Ett missförstånd/ och seel - grep/ är min Wapn
 Min rustning och beredskap:
 Ther med tag faller an mång tusend Man/
 Och heele Häär härtar.
 När tag begynner gå: så året gjordt:
 Ther achtas ingen Order.
 Ther achtas int' / och hörer ingen/ Stäl
 Ther wärdar ingen annan;
 Mod/mact/ förstånd/ och råd är all sin loos:
 Wäst är/ then wäst kan löpa/
 Ther kommer Fienden och sätter an/
 Then som tag Segren unner.
 Han kluter/ sticker/ hugger/ trampar ned
 Alle hwad han öfwer kommer.
 At ingen öfwer - bliffr som boden här
 Och mig bör therför äbran.

IV. Inträde.

Någres/ som af Skräck äre Fäld - flychtige blesne/ taal til Bruen - smret.

Iambic.

Wy waswe stät/ och sächtaf sösom Män/
 Och äprlige Soldater:

Men wäre höfz - män som of hafw' anført/
 The hafwa gjordt of bistånd/ Som

Som harar pläga/ när på Trumman stäs/
 Wisba förlorat Fältet.
 Och medan wij wäl wet' at Fienden
 Han intet är här sierran.
 Ty komme wij till Eder hielp och wärn/
 Om han wil Eer förräffa.
 Ty om wärt löne mod/ och tapperheet/
 Ther om må ingen twifla.
 Fast om wär Hiertan boo i eder Bröst/
 Så wänte wij doch framgång.
 Om i medh eder hiertans tillförsicht
 Til strid och kamp of wäcken.

V. Inträde

Någre Frjwillige som sig låta

seepå Fältet ther een Slachtning skal stå.
 Iamb. Wij gå til Slagzal - lustig oförsgad/
 Wij wände hwarken Eld ell' wärta/
 Werhielp skal lända til at tag' een Rös.
 Fast bygg och slag thet bliffr wärt byte.
 I Jungfrun wänte wij of ingen lott/
 Och äre wäl tillstrid med Lärnan.
 Wärt ärend/ och wärt mod är Eer bekant/
 Men twiflas om wij äre kloke?
 At wij wär halsar för een Lärna skul/
 I wad/ och wäda stole sättta.
 Men när I hören hwem then Lärnan är
 Så wänden I igen at wundra.
 Then Lärnan är then söne Glorta/
 Och hennes Jungfru sönn Victoria.

VI. Inträde.

VICTORIA.

Een Saal tag sijn med söne Jungfrun prydd/
 Så tät som Himmelen med Stjernor.
 Ther af fast ingen är som icke måst'
 Af alle dygdlig hiertan ältas.
 Doch Skönskt ibland the Skönste lysar tag:
 Thet kan med skal mig ingen wägra.
 Ty för hwar tädär för theses skul wigtigt:
 Gijn' tusend man för mig siet hertiblod.

VII. Inträde.

Förlamade Soldater.

Trochaic. Menar någon Krig är wäst/
 Och at Drog är en seel.
 See på of: bliffr han ey kloot/
 Wist är honom hiärnan lämb.

VIII. Inträde.

Trof - gesind drager på Roof.

I Fält har ingen bättre plag än wij/
 Ty wij komm' alde' i någon Slachtning
 När wäre Herrar klåde Krut och Wly:
 Så gå wij på wärt roof och byte.
 Der af wij och blif aldriq säll och rijk:
 Medn alt så gånge/ som thet kommer.
 En dag wij les i suus/ men ther emot
 Wij göre penitency och fatte/
 Wäl hundrad/ oc fast meer/ som thet bärs til/
 At wij för hunger måst' förtwina.
 Nu; är wärt wilfor bäst/ hwad menar man
 The andre mäste liida? tänke
 Hwad nöd/ och bittert kruit ther bistis vppå/
 Ach Gud gif Frib: på krig gör ända!

IX. Inträde.

Uthplundrade Bänder.

Then of seer Dansa/ skal sul tänkla - så/
 At wij thet gör af lust och lättla.
 Men then som weet/ at huus och heem (Eld/
 Wpflogen är/ med all wär armod:
 At loo oesoo/ med bytt or mytt/ är alt sin loo/
 I Syn gaal hwarken Hund ell' Hans.
 Han tänke så: När Wonden intet har
 Til plöpa/ säd/ och mäd; har intet
 Som han til marknad bringa kan/ och forger
 Mäst han på sidon börta galnas.

X. Inträde.

Jorden talar/ Dansande same the andre tree Elementer.

Ach Mars: mäst och the simple Element/
 E wij Ther

Eber af thet Stoore Kunde bygde år/
Vadgålla dit yr. galne rasertij?
Hår kryts och blandas alt utbopa.
I Watn: mit i Hafwet/ måst en see.
The skönste Slep af Eld förödas.
All lusten är förgjordt med Pulveröl/
Och blit/ som Skadar meer än Luna. eld.
An tag? när Miner gräfs inn. i mit Bröst/
At mijn lemmar styckwjs springa.
In summa. Werlden och all Element/
Och alt hwad ther vithi begrispes
The måste full/ och rödras i en hoop
Om Mars får längre rafa.

Tröst-ord.

Siunges i en Himel/ för thet

XI. Intråde.

Eber PALLAS dançar

Trochaic. allena.

Jambic.

Mars är grym / och delig skämter inte.
Werlden bleswe snart förödd
Om så längre skulle stå/ som nu står:
Men så warer wid gott mod:
Ty Pallas är aff Gudarne bestörd/
Til at afgjorda Mars sitt wrede Swerd:
Seger står' na all-wäg weder. reda/
Alt är fullt Victorier/
Men hon har sit Foster. folkas trygge
Köligheet fast lärare.
Ty Pallas är af Gudarne bestörd/
Til at afgjorda Mars sitt wrede Swerd.
Laden Hennes trogne försorgs godheet/
Och betedde mildheetis nåd.
Tolen gerna hwad i hafwen ligit/
All nöd wart nu förglömd.
Ty Pallas är af Gudarne bestörd/
Til at afgjorda Mars sitt wrede Swerd.

XII. Intråde.

Iusticia talar. Med henne dan-
sa Pap och Pallas.

Pallas står tag natt och dag til tänst/
Jag är hennes högre Hand.
Mig förvthan/ wore hennes Wapn
Intet bättre' än Martis år.
Full af mord/ och roof/ och tyranni/
Och all orättredigheet.
Men at Pallas håller mig i prits/
Witker aldrig från mijn tag/
Ty är härligt hwad hon börjar på/
Rätt och ährligt hwad hon gör/
Jag är Pacis Syfter/ af ett lif.
Hwar hon är/ ther triffs tagh wäl.
Mig förvthan triffs ey håller hon;
Pap är mig förvthan stut.
Pap är wär' än oppenbara Fegd:
Snart tag wänder ryggen til.
Men tag wil med Pallas och med Pap
Ödr' ett nytt och fast förbund
At wij aldrig wisse från hwar ann/
Ethan råd' hwar androm Hand
Til at göra thetta Gold och land
Ett samit/ Salt och widt berömt.
Allom är fast kunnigt hwar wij/
Nu benämde Syfter tree.
Hafwe sökt all Werlden kring och kring/
Nu mång meer än tusend ähr/
Til at finn' en trygg och säker ort/
Eber wij kunde samman boo.
Eber wij kunde med een enig Hand/
Bygg' ett Rike/ fast en Stool:
Allom them til saligheet och mon/
Som of älsk' och hålla får.
Men hwad är of händt? Eber ode Mars
Drätt/ Wäld och Galskap/
Hafwe sin emellan gjort ett fast
O. uplösligt förbund.
Eber vithi/ som waant/ och seeder är/
Hwar och een har sluttit in
Sine wänner/ wänners. wänner och/
At fast ingen meer är qwar/
Af the stoore Riken/ och all Gold/
Som sin samtyckt och sin Hand
Icke haf' til målte Dunderkraft

Sif.

Sifwil ut på Pergament.
Thetta är een rätt otwiltig sann
Orsak/ hwarför' tu till nu
Ingen har of welat eller tords
Härbärg unna i sit land.
Men thet Able Dyre Hielte Blod
Stoore Gustafs Såd/ och Aft.
Som i Norden hafwer satt sin Stool
Eber Winternas fräser Frost
Eber som Wintern har sitt wist och heem
Bygd af Iis/ och rådt med Snt.
Hennes Hielte-bygd/ och tapperheet
Har of dragit hijt. Ty hon alken
Är then som af oförsaklat hwa
Älskar Wiffdom/ Fred och Rätt.
Hon är then som Dårskap/ Krig och Wäld/
Körer ut ur all sin land.
Hafwom altså kunnit gott och gilt/
At wij Hennes Mayestät
Til gott bistånd/ slå wår Wontug ned
Hår wid riste Målaris Strand.
Hennes Spiro/ Hennes Cron/ och Stool/
Wele wij med Herligheet/
Kärleek/ och all Golds benägenheet/
Wyrdning/ Macht och Rikedom/
Så bepryda/ grund' och göra fast.
At all Riketen/ och all Gold
Stole priff/ och säpa: then är wäl;
Som CHRYSTINE Hand gör Sål.

XIII. Intråde.

Gudarne gå til Råd om
Freden.

Ehene är een sällsam Skara:
Ingen är then andre lijf
Ingen wyrdar/ ingen sätar
Annan: Hwar är sig self biff.
Är här een som Freden önskar:
Strax fins en som älskar Krig
Efter som hwar en sin nytta/
Och til fördeel seer sitt ram.
Ty wil blifwa mid/ och wändsam/
Säms ihese Sinnen hoop/
Eheras olif. lyband' Råster

Stamma till gott Samman. lind/
Men som Pallas är befunnen/
Ethan ansend/ opartiff/
Eber med snällheet sin och Wiffdom
Weet sig lämp' i Strid och frid:
Ty skal hon vthaf of samellig
Wara wald til Ordeles. man.
Hwad hon finner gott/ och sluter.
Pallas skal för gott och gilt.

XIV. Intråde.

MERCURIUS til FAMA

(Mythet) ther han tomer til at afkunna
Freden.

By wy/ Fama/ nappa til Trompetten/
Spänn dijn' snälle Wingar an.
Flyg i hast i öster/ wäster.
Norr och Söder: flyg och blås
En liuf toon/ ett ord/ som Alle
Gerna höra: thet är Fred.
Eber på alle Gudars wagnar
Pallas hafwer waalt/ och frönt.

FAMA.

Fred/ Fred/ Fred/ i alla Gränker
Fred här tag/ til Watn och land.
Warer glad/ beteer Eer lustig.
Hugner Eer i Frögde. fest.

XV. Intråde.

APOLLO til PALLAS

Nu måhan Fredn är of hem-bracht/
Och Mars han wäst gee. swigga:
Så wil tag tråda Pallas hij/
At the förfalne Städer/
Eber suarefka som thet må Ree/
Ingen må blifwa bygde.
Eber til är god mijn Cirbara/
Och hug. beweckand' wiffser.
På samma sätt som Amphion
Han fordom bygde Städer.

D

16. Ino

XVI. Inträde.
NOVEM MUSÆ.

Wij tråde fram till at betee
Eben wördning som wij drage
Til Pallas/ then of äbra bår
Som Wißhetens Gudinna/
Hon lærer wißdom/ dygd och konst/
Och alt hwad modet pryder.
I edle Krur och Junafus Skaar/
I föllien war Exempel/

Annammer Wißdom/ dygd och konst
Seer Männern' intet efter.
Ty hwem har gifrott eenfom them
Til Lærdom födre framtråd
In of/ och wårt beqwåme lön/
Som til all konst är wißdigt?
I hafwen of af Edert lön
Heel Ritte Systrar/ Pallas
Dråmat/ som Eer föregå
I allkåns konst och Lærdom/
Men ingen står å theas Hand
Meer än then eene Phœbus.

XVII. Inträde.

Jorden med the tree GRATIER, thet är Täckhees Gu-
dinnor.

Om I/ för litte stund/ mig sägen sukt och sorgfull:
Men nu' gen frist och fager öfwer alt mitt Liff:
Ar ingen sålsam saak. Krig och ofrede tijder
The fränckia strax min hy; men Freden gör mig sund.
Når Mars then ode/ hade mig sig under slaget/
Mijn' fäste Slott/ samt Städer/ Byar/ brutit ned/
Och alt förmånge i Eld/ och Mull/ och Solcket dödat.
Hwad war tag tå? Snygg, häßlig/ och af litet Liff.
Men nu seen Freden har begynt besätta Landen/
Och bracht sijn arder/ Lija/ Plog/ til bruk igen.
Och rättar op hwad fallet är/ ur Mull och Aska;
Så blif' tag vng på nytt/ och blid af hug och hy.

XVIII. Inträde.

JANUS Läser igen sut Tempels Portar
Then mig intet känner/ skulle snart försåra sig
Gör

Gör mit dubble Anlit skul. thet med the wisse
Mitt förstånd och Wißheet hafwe meent betekn' och tee.
Theres meening war/ (war sann) at tag af Tijders
Och förgångne Sakers lopp/ som inte meer är til
Kunde göra Slut om thet som komma skulle.
Til then ända ägna the mig dubbelt Ansichte;
Ett til ryggs; thet med tag seer förflutne Tijder.
Annat fram: thet med tag seer för ut hwad änskal see.
Man har meent mijn både Anlet lijke wara
Blijde. Men som krig/ thet tag nur yngglings seer/ är stygt;
Freden/ then tag för mig seer/ är blid och lustig:
Så är och thet Hindre rynchit af Sorger/ grymt/ och ledt:
Men thet Främre blid och täckt/ och fult af glädie.

Loffång.

Stunges för then store Fruentimbres Ballet hwilken gör thet

XIX. Inträde.

Therothi Pallas, Pax, Justitia, Musæ, och Gratia dansa.
Hwad täncken I/ som seen och hören thesse Bunder/
Theß, lij' i Werlden/ sällan warde sedd/ och hörd.
Kan see hwad Edert öga seer/ och öra hörer/
Thet kunn' I intet tro; I sättien alt i twiå:
Sielf meenandes I ären kuste/ och förnyctie.
Men stiger til/ och skoder theme Himmelske
Gudinnors Skönhets glantz/ then Majestetste Pallas,
The lustwe Gratier, och then frösamme Pax.
The lärde Muser, och Justitia then spake,

Befins : at intet Skönt meer är i Himmeln qwart.
Med Pallas understås ett ewigt Råd och Wijsdom.
Och Pallas är then här har fäst sin Spjeras macht/
Och styrer Sold och Land/ med Pax sträng Justitia,
Doch wij erkänn En Drottning/ och En Gud alleen.

XX. Inråde.

Then store Ballet som danssas af Riddernar til Pallas.
O store Pallas, Jovis ätt/ af Himliskt Wijsheet
Then Högstes starke Hand och Råd i Strijd/ och Frid:
Then alle Konster stå til tjänst/ och alle Dygder:
Hvem wil then sidste sinnas til at tee sin plicht:
Wij Edert Ridderstap/ then daglig skeer then ähra/
At wij til Eder opwacht stå/ wij äre sine
At föllie Eder Foot/ thet wari sig i Martis
Blod- swettande torneer/ som Phoebi gröne Berg.
Andoch wij intet til then Spizen kunne komma/
Ejt Eder snälhees framsteeg/ utan möda nåd.
Ed äre wij likwål förnögd/ at hwar må föllia/
Ed när han kan/ och stiga dijt han stiga må.
Wälan! wij lefwe samman i en Kropp; i hwilko
Wij är' i Armars stad: Men J/ ären of
Sör Stäl och Lijf som of geer wijgheet/ kraft/ och styrcke
Til Eder tjänst/ Ther med wij äre wäl förnögd.

Par:

PARNASSUS TRIUMPHANS
BALLET.

Then Stormächtigste Swea Drottning

CHRISTINÆ

Til ähra och Tienst wti Högförnäme Prin-
cer och Princeffers, Herrers och Fruers bitwist/ i store
Spel- Salen på Stockholms Slott

Til en frögdefull Ny- Åhrs Ingång Danskat:

Den 1. Januarij Anni Novi 1651.

Stockholm/

Tryckt hoos Lars Wall Anno 1687.

Then Triumpherande

PARNASSUS.

Föreställes vthi tree särskillige Cortin: öpningar.

I then Förste: The Musers eller Wits. Gudinnors vyhof/ och tillwärande Ritte.
I then Andre: Demålte Musers underlag/ och Förddelse förorsakat af Krig/ och ofredige Lidder.

I then Tredie: Betees theas vprättelse igen förmedelst Swea Drottningis Seger/ Fredsfördrag/ och Lyckelige Eröning.

I förste öpning: Blifwer igenom en salsynt Perspectiv föresedd Hippocrenes Springkälla/ och ther när/ the Himmelskone nio Helconiske Systrar/ thet är/ Wits. Gudinnorne Konfliktigen och Natur. listt afbildade.

Förste öpnings I. Inträde.

Two Förstar: en Grefst och en Komersk/ til Ridderskapet.

Then som Dygden sätter sig til mål;

Om äbran sig bestitter/

Och Tapperheet tilltiter/

Then förklarar Phoebus med sin Strål.

The nio Systrar/ androm til Exempel/

Opbyggia honom ett odödlighetens Tempel.

II. Inträde.

Syre Stiller/ til the Lärde/

Intet är å oss/ som locka kan en Man:

Förgånglig Skönheet är hos oss af ingo wärde/

Men een diup förborgat Witsheet/ rätt och san/

Hon blifwer älskat af the såd sanskyllig. Lärde.

Then som klok är/ han kan sielsuer spä/

Allt hwad honom kan til handa gå.

3. In

III. Inträde.

Ser stälte Kämpar/ förträdandes the Musers äbra.

Andoch wij sielsue icke hafue gjort/ wår Stat

På Lärdom/ Bok/ och Pänna:

Så måst wij doch bekänna

Att then är ingen äbra wård/ som slår ett haat

På them/ som sig bekänna

Till Lärdom/ Bok och Pänna.

Ey wele wij the Lärde Muser til bestäm

Så länge sächta/ som i oss är Bloden wårn.

IV. Inträde.

MERCURIUS.

Jag har sifft och fångnat/ rånt och slängt/ och flugit;
Jag har sökt/ och sport/ och rönt/ some sant/ some lugit.

I Werlden op neer:

Men märker meer och meer/

Att intet har någn ewig äbra/

Förvthan Dygd allen/ och Lära.

MINERVA.

Min Fader war then högste Guden Jupiter.

Vthur hans floke Hierna iag ensprungin är.

Min idrot är med Widsdom göra Lärdom Ritte.

Then Lård är/ och ther hoos är wits; Ar gudom listt.

Men then som inte Widsdom har/ och är doch Lård;

Han är som Barn/ som har i Handen ett bart Swård.

5. In

V. Inträde.

Orpheus, med een Luta i Handen / sittandes med sin Euridice
i en Båt mitt i een Stö / förde af Gärjetarien Charon.

Öh! hwad kan een söt Music förmå!
Thet som ingen kan / kan hon begå.
Mijn Ståls Lust har jag frälst ur Plutons hast:
Förmedelst min Sång och Lutas lustwe kraft.

EURIDICE.

Ach ädle Pius! ö Lyff! jag sijn en önskat hamn:
Men fruchtar doch jag dör igen i Orphei samn.

CHARON.

Dit Spel / ö Orpheu, och din Rärstes söte Sång
Har gjort mig wägen kort / som doch är mörk och lång.

VI. Inträde.

En Indianer och en Perser Till the Muser:
Strax wij / o wisse Lär gudinnor / edert Rychte
Förnumme i wår Land / och diupe barbarij
Så gläddes wij ther wid / och oss Lyck / sälle tyckte;
Om thet så kunde skee / och lyckas / att och wij
Sjng' niuta eder ynnest i wår Land och Rikke:
Så höllo wij oss Säll' och härlig vthan lifte.

VII. Inträde.

En Bemaker / en Målare: och en Musicant.
Bemakaren

Om jag än brukar hammar / tang och fil / Eld /

Eld / Skruf stad / kähl och Blåsbålg / Rosp och driff:
Så flyter doch mitt wett / och all mijn kunst
Af Mått och Taal / och af Vranies gunst.
Målaren.

Om jag förutan linie måt / och ögn måls kunst /
Will' gör' ett Stycke slätt där hän / med en blå dunst:
Så woro Penseln min en sudd /
Så wäl som jag / en tulpist kludd
Men med wår kunst är så bestaffat och bewändt;
Att vthan om Parnasso har hon inge fundament.
Musicanten.

Polymnia, dig och dijne grep förutan /
Är en Nunbarpa bättre än sielsue Lutan.
Then sijn Scala inte rätt förstår;
Som en Ur och på sijn harpa slår.

VIII. Inträde.

En Druid bland fyre Wald Nymfer.
Oppwätte af the Lärde Musers Sång /
Som wij här med förundran höre;
Så komme wij en fierran wäg och lång /
Wår wyrdning them at göre.

IX. Inträde.

Fyre Adlingar / til sijnne Geltiker.
När wij haf länge ränt med Hästar / Hökar / Hundar /
Och genom slängt all Skogar / Mark och Lundar:
E Hwad

Hvad vnså vilj då sidst til løn?
Håls' och Tjod, spill/ Resne Kläder.
Alder och armod os beträder.

Men hvem är then/ som thetta skön?
O Stalbror/ lär din Lust/ och Laster dämpa;
Tijn blomstrand åhr til Lär och Widsdom lämpa.

X. Inträde.

En Sirena eller Haf-sru mellan två Dryader.

Hiertans lust! si hafwet huru stilla Ther ligger/ som een glitteran Spegel/ Så blanke som Silfwer smält i degel/ Allt är blisod/ och höres ingen willa. Marken står i flor/ och fullan grödna; Och Stogen bär sitt löf i fågring/	På Bergen/ diuren ha sin lågring/ In til thest at dagen synes rödna. Kyle väst wind sachlig börtar susa/ Små foglar leka/ pittra/ springa; Fru Nachtgal man hörer klinga. Allt frögdar sig: ty här bo Par och Musæ.
--	--

Sidst träder Apollo här för med sin Luta i handen/ Stun-
ger och spelar S. R. N. til åhra. Och wid han sin Dicht ändar; öpnar sig Klippan
ther opå han står/ och komma ther ut springandes ser Herdar; hwar med
sin Luta i handen. Hwille anställa een härlig Music och ther
med ändas then förste öpnigen.

Begynnes then andre öpnigen.

Thwilko föreställes åter i Perspectiv Musæ afsmälade i fölle
med Gårddelfen/ och Olag/ som örlog wed sig förer.

Andre öpnings/ I. Inträde

Discordia, (Twedrächt)

Jag är then som Enigheet förstörer
Och söder af mig olust/ haat/ och kiff;
Allt mången sätter til sitt käre liff;
Såte wänner jag tillsammans förer.

J an

J annars mord och kiff
Består min lust och Liff.

Ajax och Ulysses oense och trätande/
Ulysses til Ajax.

Sträpp intet/ Ajax; gör dig intet fåfänge hopp:
Then runde Lyckan hwälsfwer så snart neer/ som opp:
Ajax Svarar.

Om Rätt blir rätt; så har här Lyckan intet lopp:
Om Gud står Rätten bh; så gör jag tag mig got hopp

II. Inträde.

En Swisser, Trumslagare/ och Morian Piipare.

Ther wårt Spel stadigt driffs;
Kostkällan inte triffs.

Ther Piip' och Kallskän samman gå i swäng/
Ther har Apoll' och Musæ ingen gång.

III. Inträde.

Mars emellan två Amazoner.

Fastaste Borgar/ bewäpnade Slätt/ Land/ Städer oc åker/
Soldt och Såd/ godz/ påmningar/ huus/ och allt thet iagr åker/
Måste gå full/ vtht eld och mull; allt måste förödas;
Allt hwad os liff har/ och anda/ thet måste på jordene dödas;
Hwar jag oc minne gå fram. Nord/ brand/ ros/ fångelse pina.
Kådior och Band/ samt jämmer och gråt äre Rätterne minna.

R ij

4. In

IV. Inträde.

Syra som kämpa för Ulyffe, emot andre Syre som kämpa
för Ajace.

Snart skal thet sig yppa; hwen af thesse två
Achillis wapn har bäst förtjänt.
Mandom är/ och wijsdom; thär the pocka på
The äre nu så samant spant/
Att En måst hafwa kraft.
Then andre gifua tap.

V. Inträde.

En Latinsk Capiten emellan två Narriske Sänriker.

Bone Deus! om Morus, d Swenska/ heter en Narr;
Och tag rätt hafuer lärt mijn Logicam,
Och weet igenom gå mijn Tobicam.
Och elliest rätt sijn/ vthan sel/ och starr;
Så måst iag wara stadd i Moren Land/
Och sielfuer en af turba, mitt ibland
En här är ingen platz för Sapientia.
Nec Ars hic est in pretio, nec Scientia.
Ja/ ja. bland thätta folk at wilia wara lärd/
Ar störste gäckeri; och häls hos them för flärd.
Bland Narrar narst/ bland wijsa wara wijs
Sig skickar bäst/ och winner wijsdoms prijs.

VI. In-

VI. Inträde.

En Poet Castillan. som igenom ärende och armod är blifwinn
melancholisk: as han är rädd för sin egen flugga.

Allid tankfull/ bleek och mager
Starftig/ hungrig/ tunn och hoger/
Måst iag Skrymslas huar tag far
Sälsam i mitt Taal och Swar.
Versar will tag huar man dichter/
Menar mig thär med at rikta.
Får dock tathet än Stortad;
Ar i hwars mans spott och had.
Ar thet under iag är blizet?
Budar/ bugar och mig Smoger?

Pången heter en gå fram/
Nafot gå är en stor fram/
Rikdom finner allstäds nöje;
Fattigdom gör en till löje.
Phoebe har tu en Patron;
Satt blifz du på gellen Thron.
Lärd ällu/ och kallas Edel
Om tu äst en Man af medel
Har du tige/ weet din lag:
Narr blifz du/ så wäl som Jag.

Wid thesnes astråd/ blifwer/ förmedelst behändige Konste
werk/ oförmodta reed en heel himmel med Stjernor epinist/ och iblan them en Måna/
klarare än Siälue hög-himmels Månen som bestijn jorden.

VII. Inträde.

En Musa med rejne kläder emellan Invidia thet är Usunden
och Begabberij Musas delagar sig.

Sij/ sådan är wår wärld! Om wij så mycket hime/
Att wij then dystre Ignorantia ofwerwinne
Strax kommer of på halsen/ then som wårre är/
Een Nidst/ Siälst/ frätig Usund; then sin mun uppspår
Och gräslig bläcker sijne blod inbune Länder.
Hon rusar of till lijs/ och slijter/ skakar/ skänder/
The hon sijn tand kan fästa äliest går hon Lönst/
Och glupar under must; och gör sig spott och hönst
På baken/ huar hon kan. Och dijt hon Siälst en rädker
Dijt sänder hon Calumnia; huilken reent utsläcker/
Eus gode Namn; och osta wälförtjänter oos
Så dämpet/ att alt hopp till upkomst går sin foos.

Hon gör en hemlig Swart/ och ställer sig sijn wårklig;
 Alt wisfar öfwer med en Fuchs swans oförmärklig.
 Hon bär i barmen et länge bref på all dijn seel
 Med slijt bestrefne/ thår i glömt är ingen deel.
 Thet i Tig gott är/ hon förklenar, och bakdantar;
 Hon gnjder, wrijdår/ skafuer, jånklar allekantar;
 Och thetta artigt/ med kalt Löye/ och en glijs;
 Ja/ med en måsterlig besniden Käfwe prijs.
 Men sij! huad Afund mig beteer; hur' hon mig håder
 Hon har min afwände mig bestårde högtids kläder
 Minervæ Skänk. ty måst jag nu sår i sjuin gå.
 Men Afund; du weest intet/ eller kanst förstå/
 Huad Musa kan/ och hennes lärde spiße fieder;
 Hon hämnar sig; att thet dig blifwe dyre kläder.
 Ty Musa, som en Bij/ när som hon blifwer skadd;
 Hon Stinger/ och i Såret lefwer quar en gadd.

VIII. Inträde.

Æ opus tribulerat af fyre andre Sällar.

Then som wijs är; måste thet hos och wara klof.
 Afu Lård; låts inte kunna lås i bok/
 Om du kanst Latin; så låt dig inte höra/
 Huad en annan gör; thet lås du och så göra.
 Ställ dig androm lif; hos gåckar, war en gåck
 Säg som annan säger; så blije tu allom tåck.

IX. Inträde.

En Philosophus förföld af en Sardanapal.

I Werlden gäret fort så till;
 Man wände sig huart hån man will
 Then starkast är; han äter andra.
 Then swagast är; han måste wandra.
 Then fromast är/
 Hund hufund bår/
 Och är utbaff thet slaget;
 Som m. st betala lager.
 För then Rikka/ måste wijska
 Lårdom/ Konst och Sticklighet.
 Ingen wijs/ är i Prijs/
 Hos en som sår swer intet weet.

X. Inträde.

Two Soldater ansåchtade af
 Hunger/ Pestilentie/ och Döden.

Hålla! icke så; En mot en; och två mot två.
 Af långsam Hunger måste wij försmächta;
 Thet ofuan på med Pestilentien sächta/
 Döden kommer efter/
 Medh yppen bals och läster.
 Huart wel' wij fly? Rom? kom
 Död; bår of läbedom.

Lridie Cortin = öpning

I. Inträde.

Elegia. Kärleken/ Fred/ och Dygden
 Efter een rasande Storm/ Slagg/ Hagel/ och ijlige hwir flar;
 Stjerner of Solen igen/ Mörker och dimba gå bort.
 Then gullhårtige Phoebus, klar vpstiger i högden
 Ljuslig/ och yppenbar; glimmand' i gyllene Wagn.
 Hafuet/ och brusande flod sig sächta; the berg höge böllier
 Lägga sitt sijrige raas/ bullr anu icke som förr.
 Örlig/ omånsflige Krig/ Ros/ Brand/ Lands. ödande/ fångslä/
 Jämmer och ynkeligheet/ gräslig/ ohörlige Mord/
 Nu äre nederlagd'; alt Ondt/ och Sägnd har en anda
 Mars är i boisjer satt; Fred håller örligt band/
 Seger är i förbund med Fred; både/ krönte med Ahra/
 Fred hafwer hemtat ingen Dygd som i Allende war.
 Dygd war i Land/ flycht/ trångd/ förföld/ förfogad af Örlig.
 Kärlek är sunnen igen/ frusin och illg bekladd.
 Thenne lågheel för glömd och i köld försmächtat af hunger/
 Nu är of han vpquift; fågnat af all i gemen.

En du hög älsklige Koo! huru Lust/ huru tacksigt är thår
Kärlek och Dygd/ och Fred hålla hvar annan i famn
O Swea Drottning; Dygdfulle/ Kärilige/ fredsame Furstin
Tig bäre wij (näst Gud) Tack för hin önsklade Fred.

II. Inträde.

En Trompetter och fyra Hårolder bebadandes the Musers
Uprättelse och Frälsdop.

Wittråd' här in med frögd upfylld' och glädje;

Behodandes att Roligheet och Fred/

Nu äre stegr' af Himmelen här ned;

Och wele Dygd och Kärlek nu bestådie/

På Jordsens frez igen.

Parnassus hörjar grönstas;

Hvad kan oss bättre önskas!

All olåt är nu hen.

The ädle/ Lärde/ Witsgudinnors Limber/

Samt Phoebus theras President;

All sorg och qual är them i frögd förwändt;

The äre frälst/ och frjäd' alt bekymber;

Och satt i förre flor.

Parnassus hörjar grönstas;

Hvad kan them bättre önskas?

Minerva hoos them bor:

III. Inträde.

The sju Wisse af Grekland.

Wår Wörb/ och Heem wij fordom hade/

Wibi the Grekers Land.

Men

Men seen en omild Mors them lade
Jaunder Dof/ och Tråldoms band;
Så blefwe wij/ samt Musas/ strödde
Omkring i wårtern/ bredt och wijdt;
Och hade wårt all förödde
Om icke någre Wisses Nit
Oß hade frälst/ och welat hysa;

Och oss gnommat i besydd.
Men nu: nu sons oss äier hysa/
En Sool med Wisshoms Lura beprydd;
I thes bestäm wij borpas sinna;
En stadig ewig blifwand Koo;
Then Store Swea Konunginna
Willa att wij jämt hos henne boo.

IV. Inträde.

The Nino Muser, samt tre Gratier (Tackselighets gudinnor)

föma infarende wihren for silfrad wagn med all-handa slags Blomster bestrodd. Swil-
ken blifwer dragen af tu Lenon/ och drijsun af Amor. Ther af the sedan ne-
berspringa/ och Dansa/ sin Frälserinna till rad och tånst.

Wårt wises fromma/
Står nu i Blomma/
Dracht i högste flor;

Parnassi högder

I lust och frögder/

Stjres af wår Chor.

2. Aganippes sålla

Begynner hålla

Eristaline stob;

Then som tillfärne/

Zorr/ thland Lärne/

Swergiswin stob.

3. Then half begrafue/

Död blefe Dafne

Har sät löf och tiff;

Hon gror/ och grönskar i

I Swea/ önskar

Hon sig sit förblif.

4. The Natne Gratier

Amors Amaster

Löpe/ Skämt/ och leef/

Gå stads i Dangar/

Detränt' med Cranzar/

Wer' af tmet smek.

5. Oß theenne Nåde/

Som wij här Nåde/

Ynnig/ har betedt

Drottning CHAJSZINA;

Hon låter klina

Här/ sin Majestet.

6. All sinist Lunga

Nu höres sunga/

På äckstligt wiss/

CHAJSZINAE Dater;

Ja Turd och Zater

Wäre henne Priis.

V. Inträde.

Pössiens Uprättare/ Homerus, Pindarus, Virgilius, Horatius.

Chwar Parnassus grönstas; arönstas och Poeter/

Chwar Phoebus är och Mula; och theras ätt'

I Grekland numeer en för gafs Parnassum leeter/

Som fins i Swea-land med alt siet Solt för sät.

S

6. In

VI. Inträde.

En Bol, Tryckare / Siernskifare / och Läsiare.

Gunst lockar Kunst :

Kunst tarfwar Gunst.

Hand Hand tvättar :

Steen / Steen glättar ;

En god Lön tungt Arbet lättar.

VII. Inträde.

fyre Höghorne / the Mus lusticia, gläds öfuer the Mus
fers Trålar.

Then sig icke gör till Musers Trål/
Han kan se Sinne inie tåmia.
Musae gifwe wer/vpluf wår Siäl/
Och hålle Hug och Siäl i sämia.
Ja / Thet een sann fater Frihet är ;
Som Ds gör sielfwom Ds/och allom lär.

Then som förmenar at Justitia/
Förutan Musers lius / kan ha sin gång ;
I tugen Rätt bör honom sitta/
Hans ögon äre blind / hans hug är wrång.
Som Blindet Man kan blindan wågen teer ;
Så kan en olärd of / hwad Rätt är see.

VIII. Inträde.

XI. Inträde.

fyre Werldenes Dwarter / betecknade med fyre Hufwuden ;
ur hwille fyre äthillige nationers Konungar här för springa / och beträde H. R. M.
Högpristliga Dater / och i Dygden person för hwilkens fötter the nederlägga si-
ne Croner och Spjror.

Dygden wyrde alle Wärlsfens ändar /

Alle Herrar ; alle Herrars Hof /

Rungar / Riksen / Folk och alle Ständer

Bår och böre båra Dygden Lof.

Thes komme wij från fierran Land / och Nationer ;

Och lägga Dygden ned wår Spjror / och wår Croner.

X. Inträde.

Then Store Balletten. Theruthi then bekrönte Dygden och
the fyre Konungar fölgde af the andre sit högauseenlige Sällskap / som nogast hade wände
igen

igen med dansen som Aurora (Morgon Roden) sampt Muserne uti ett härligt och sällsamt
entannerligen ther till upfunnit Konstwerk / ofbemodat nederstige af Himmelen / och till sig
uplaga Dygden mit ur hopen af them som herre Kröna och Dyrka. Thår med hie Parnas-
sus blifwer glängande / och uplyst i Pracht och härlighet.

Aurora och Musæ siunga.

En purpur / liflig fin Aurora
Lig riger up / o Swea lär.
lycksalighetens Horn hon bår ;
I föllte med then blomstrand Flora.

Then länge koflad / ofta swäde
Then förste Werldens Gyllen Tjid
Tigoppas / Swea / lins och blid ;
Ehnses handigt het förmådde /

Gustaf Arm / Christine Hand är /
Then Gud igenom himmelft kraft
Har gjort så stark / och Segerhäst /
At till är sklig / Krig / och Klander.

I landet blomstros Prijs och Heder.
Af alt hwad som en lära må ;
Af alt hwad Mans wet kan förstå
Af allfens Dugd och gode Seder.

Thens högstes Lemwel / och hans Stifter.
Och alt hwad Guds . och helligt är /
Af allman wurdas när och fiär /
Föröft med offer / och milde gifter.

Rättfärdigheet förvthan täncker
Och brögs mål / stwas hwarto man ;
All sund och list här intet kan /
Stort Straf han får som Rätten tränder

I fred föratan wåld och wända /
Med Köpenstap och Handwerks tid /
Hwar gör sig om sin bärning sijn /
Och gå med gagn hwaran tilhanda.

På landet Gud och alt så fogar /
At Aferman af ingo wet /
Som annat är än Rostighet.
Af Swärd är smidde Rist och Plogar.

Hwad betst bår är / och än kan seela
Af ymnighet och åhrings frögd ;
Will Gud af riste Himmels bögd
Wårt Höpp och Lön ännu meddela.

Then Regn och Solstijn har i händer /
Och råder öfwer Juptier
Then Pöebt klarhet Måttar är /
Wår brist i ymnighet han wänder.

Then samme Gud han late stljna
Sin blidde ögons Råde . Sol /
På Swea Drottninge Rikens Stol /
Och frögd of länge meo EHNSES.

SH

lyck.

Lycksalighetenes

Ähre = Pracht/

Öppå then Stormechtigste Drottningis

C H R I S T I N Ä,

Hög = prijslige Crönings

Fest förd

Äf

Ridder E U D E M O N

Och hans trogne Gefeller

Philander och Dorisel.

I Stockholm/

Den 24. Daghi i Octobris Manat

Ähr clo clo L.

Tryckt Ähr 1687.

Til the Eldne Damer

och
Alle Manhaffrige Riddare

C A R T E L.

Sedan man störste deelen af sine blomstrandande Ähre
hafwer användt i Krigs wäsende / Och til at sökia
och efftertrachta then pris och ähra / som Manhaff-
rige tappre Heltar alltid i Werlden så wäl nu / som
i forne tider / hafwe satt sig til ett Måål af sitt högsta
Goda och Lycksaligheet / en god deel af Werlden igenom wan-
dlat / och allehanda Lycka och Olycka hafwer mött och vth-
städt : Så måste man å ändelychten röna och försara / at then
Winst och the victorier / som en så högt prissar / doch icke annat
äre än een bedräglig Inbilning ; medan the ras Lorenkrankar
icke längre grönstas / än rösten och liudet af the ras roos och
rychte warar.

Sammaledes / sedan mänger vng Cavalliere en lång tid
hafwer lefwat vnder Amors stränge Lag så förblindat ; at
han hafwer älskat och kär hållit sijne egne Band och kädior /
ther vti han hafwer legat bunden och försåplat ; ja och mäng
ähr stridit för then såfänge galne meningen : at ett vngt Hier-
ta icke kunde lefwä i någon fullkomlig Sällheet / vthan i Boyor
förhåfftat af en öfwerträfflig Skönheet ; öppå hwilkens winck
och ögne / laot hans Lycka och Olycka i Liff och Död skulle
hängia : Måste och kan på sidstone / ther han wil griipa til för-
nufftet / och slita banden ifrån sin ögon / vthan hinder skoda
och see at thesse falske inbillade Gudens Smekeri icke är an-
nat än Strick och Snaror / til at inwickla och falla ett tappert

Herta vthi een neeflig Stelff fins förgätenheet. Ty thetta the skönes Regement och wälde sträcker sig ick; vthan öfwer wecklige blöde gemöter / i hwilka ingen manligheet är / til at emotstå Cupidos blåß och brännande wapn: Tran sedan the en gång äre brachte vnder Sker; aldrig meer fatta någon tancka / til at sättia sig i sin förra Friheet.

Men nu hafwe wij såsom the som aldrig hafwe fatt sin hug til sådane bedrägelige Fantasier / suitt at then sanstkyllige Stälens nöyachtigheet och högsta goda; Alle Potentaters Lycksaligheet; Riiken och Regementers Sällheet och wälserd / eenda och allena består vti Menniskiones innerlige nöye och fridsamheet. Hwilken vnderstödd med Sämia och Eendrächtigheet / wärcker / at een dödelig Menniskia blifwer Gudom likt. Och är thenne genom hwilken Stälens förer Espiran och Regementet öfwer Affecterne, thet är / Hugsens blinde bångsame Keetningar / Påggelser och Anlopp. Hwilke / ther the med förnuft icke blifwe styrde och rämde; oöndwiffligen blifwe rebellisch / sättia sig vp emot sin Drottning och Hersterinna Stälens; then the fånga och sättia aff Sätet / störtandes ther med Stälens i yttersta wända och förderf; Thenne är then genom hwilken the mechtige på Jorden blifwa krönte med åhr och Riiken komma i förkofring / floor / och större beröm / än igenom hundrade Victorier vthspredde och sporde vthi alle fyre Werldennes ändar. Thenne är then / som förmedelst Sämia och Eendrächtigheet / som sagt är / styrcker / stöder / oppehåller och ewig bevarar Stater och Republiquer; Hwilke förvtan the plözligen måste falla och störta vthi en ewigh opprätlig Vndergång.

Men sij! hwad är til at förundra? Thenne Sanning finner wij thennetiden / sine Fiender och Wedersakare. Hwilke intagne af the ras ofyrilige förwillade Passioner, och förtörde anten af Martis åhregtrige Driffter / eller af Jru Veneris bedrägelige löfter i förkuste / vnderstå sig tråda i Kamp och Skranker emot them som then Sanne rättfkyllige Lycksaligheeten förschta. Vthaff hwilken ohörlige Insolenz och öfwermodh wij billigt bewekte; nu på thenna stund och ort; enkammerligen aff then wiidt flygande Fama om thenne högprisslige Gröningz Solennitet och samwändkungtorde / insör E. K. Mit Stor mechtigste Drottning erskjine / och för E. K. Mit fötter wär Querel nederläggle / vnderdånligen bediandes / E. K. Mit täcktes vthi wär Rättferdige saak / vthi hwilken wij öf förtröste at sielswe Justitia warder öf blifstånd görandes; betee sig som hon är / en rättferdig Skilsmän och Domare.

Vnder hwilkens höge bestärm wij til then Guddomelige triumphande Lycksaligheetens bestyd och förswar äre beredde til at vpsättia Liff och Blod / alswarligen här med manandes och förmanandes hwar och en Adeltigh tapper Ridderfman / som wederdeelen behagar maintenera, at han sig på Plazen wille härställa; ther wij honom / effter hans behag / til Hest och Foot / med stäkande och bräckande / i skämpt och alswar wele med Manligheet möta och begagna / således / och i så måtto / at han skal i wärcket röna och befinna / at en Sanning och rättferdig Saak blifwer försechtrat af

E U D E M O N

Och hans Manhaftige Camerader
Philander och Dorisel.

J 3ör.

men

I Förste Inträd föreställes

S R E G G

och

Krigz-Guden MARS til Hest/ angawickande Manstapen til

H / du skadlige Fred! Ungdoms fördråflige Wallust!
Manlige Hiertans Wanck: ett feel för modige Hiertaz
Til all Paster ett Pphoff/ Fostermoder i Dnygd;
Dugse til ingo sö Allsware bär: men bringer åbanen
Daadlöse syflor/ lär de Dwalertij/ förgåfligt ar bet;

Tijd / förder ff vthi Leek/ och Fröjas snöplige Tienster.
Freden är hin/ som Folck och Land med Lättia betungar;
Freden är hin/ som mod. stäl Mannen/ och Mårgen i beenen
Smälter å wågh: är then som Förstarne wåggår i sömpnen/
Trygger i säkran dröm/ vthi lättia/ och i wecklige Luster:
Wapn och Wåria bli tung/ Slot/ Grånkor kom vti glömska
Til til theß at Land och Rike/ the fall vthi händer
Them som i Wapn stäl lura ther å/ och wachta på Glaset.
Men/ sij Mars! sij Jag/ Jag förer ett annati Skölden:
Dnygd och Zapperheet är thår vthi iag mijne Discipler
Dswar/ och hurtig gör: Sorgfällig och achtsam i all ting.
Nycterheet/ vthi seddåd/ företänckt Omhugsan/ oc Dp wacht
Dppå all handel och händelse; Snäll/ och dageligh angreep;
Köld/ heta/ solsteen/ oc regn; torst/ wakan/ oc hunger/ oc ar bet
Thola för vthan erect; sin Hest weta tumbra wid allswar;
Sköld och Wåria behänd/ med fördeel i drabbande föra;
Dlycka/ mootgångs skiffceri Strijd/ blod/ sår mål/ och bane
Thola med ofrånckt mod/ vthan anck/ och omanliga Suckan

Thes

Thes är Stucken/ i hwilke består en Adellig Ungdoms
Tuchtan och tid/ i hwilke består Rijs Sakerheet/ Allmän
Landz wårn/ Förstars priss/ Nationers heder och åhra:
Ty bör Mig/ för all andre/ som hembårs Offer i Werlden/
Wyrdning och åfall. Thes är Mig Lydsklydig/ och hör sam
Alle the Krafter i Högdenne boos; som Menniskior åhra
Vnder Gudars prästlige namn/ och stälte Gudinnors
Dyrcklige För bild. Jag är then/ som råder allena.

Fölla tree Riddare Martis Gefäller.

Riddare Philopater kriggande för sitt Fädernesland.

Nånge föra blodige Krig/ til at intaga mång Land/ och
Måsta Borgar/ sättandes sine Victorier inret måål/ och
ingen ånda: Allenast til at mätta och vpsylla theras
grundlöse åhresucht. Then doch til at vpsylla så omöneligt är/
som at vthösa Hafwet/ och mätta Affgrunden. Sådän en war
Landstöraren Alexander, then therföre kallas Hin Store/
Sådän war Cyrus, Cæsar, och flere som sökte kallas En wäl-
dige Monarcher i Werlden. Men iaghåller Kärleken til sitt
Fädernesland/ för en laglig oc rättmätig orsack til Krig: Til
Fäderneslandzens nytta och wårn are wij alle födde och föra-
bundne: Och therföre håller iag wara högsta åhra wårt/ lå-
ta sitt Liff och blod för sina Förältrar/ Husfrur/ Barn och
Blodzförwandter/ för Huus och Heem/ Land och Rike/ och
heele Menighetenes wälserd. Then Romer ske Curtius som
giorde sig til ett Offer/ til at stilla Plågan/ som gick öfwer Sta-
den Rom hans Fädernesland/ och therföre sporen streks rån-
de in vti then togande Purten/ åndandes ther med sielswilligen

10399

G

1.11

sin korte Liffstid. Swad menar man/ huru hög war hans förtienst? Högre än som med någre Statuer eller Werldzlig ära kunde wedergållas. Doch war thenne hans winst/ at han för ett kort oberömligt Liff igenom en snäll Död förwårffde sig ett odödeligit ewig blifwande Ahrenamn. Thet och the Atheniensers Konung Codrus sitt kære Fädernesland/ på samma wedergällning bewistte. Så bör ock icke heller Eder Namn/ I tappre Scæuolæ, Horatij, och Curiatij i glömska fördunklas/ så länge Solen gifwer Werlden sitt klare Skeen.

Ridder Democrates.

Krigande för Friheten.

Ett af altthet som Gudh hafwer Liff gifwit/ fins/ som icke skal sächta för sin Friheet. Man begynne på Elephanter och Lyon/ och lychta på Bijen och Myran. Swillken så litten hon är/ när hon af någon blifwer reetat eller hindrat i sine wägar/ reeser sig å ånda/ och uppspärre sitt gaap till at bita ifrån sig/ och bewara sig i sin Friheet.

Jungen Nation war någon sin så Barbarisk/ och sin sielfs förgäten/ at hon icke hafwer satt sig i wapn/ och låtit Liff och blod för Friheeten: Ty håller jag mig för en obrotzligg Lagh: Heller wara död än lefwa ens annars.

Ridder Theander.

Krigande för Religionen.

Jag söker intet till at blifwa Gudarne med store kostbare hundrefals Offer/ Guld- hörnige/ med Blomster befranskade Drar: eller som then store Alexander af Macedon,

cedon, at vnderlägga mig Arabien, till at hafwa vphöpade Berg af Käckelse/ themed at uppsylla Templen och Heligdomarne: Vthan Kyrektor och Altaren till förswars gör jag mig sielfwan till ett willigt Offer. I stadh för Wijn: och giuter Jag till min reene Nijstälkens betygande/ mitt Rosen- röde Blod: För Käckelse/ låter jag osparde mitt allreda i Troon brinnande Hierta upgå i Puluer/ Eld och Röd: förmenandes/ at then är Gudarne kår/ och Gudom näster: som för Gudz heder intet wårdar upoffra sitt Liff och anda.

I Andre Inträde föreställes

A M O R.

Ther Cupido jämpf Venus vthien Triumf. Wagn/ som vthan all annor ansjånst föres at Epotän/ wila swända the unge. Hiertan ifrån Martis rasert/ till Aftogs lustige wällust.

Jomilde/ vthi blod förgrynnade hiertan? I som icke äncken/ handlen och handteren, ja icke drömen annat än Grussamheet/ Dråp/ Mord/ Roof/ Härtan/ Brand/ Land/ och Menniskio förderf. Ach! Sachten eder! Seer mig och min Moder an. Omj ändelligen wele kriga/ så före wij ock Krig. Vnder wårt Baner föres store Härar. Här höres ock Grådt/ Jemran/ Wecklagan öfwer otacksamheet/ oförskylt Haat/ otwingelig Hårdheet/ Afgunst och Tyrannij. Här äre ock Wapn/ Bogar/ Roger och Pjlar/ Eld och brännande Blos/ Band/ Kådtor och Boyor. Här är ock Strijd och Kamp. Här warder en skutin/ sargat/ bränder och bunden/ doch alt vthan blod och wåldsamheet. Martis Krig lånder till at bedröfwas men wårt till at belysta Werlden. I föröden/ wij föröke Werlden. Jag och min Moder äre the

som uppehålla Werlden; Alle Andars Stål; och alle Siä-
lars Ande/ of förvthan faller Werlden/ i ett ögnablick/ vthi
sitt förste Chaos, och ofskapade öde.

I Tredie Inträde föreställes

Eendrächthetens Riddare
Eben Manhaftige

E U D E M O N,

Beledsagat aff sine Gesäller.

Philander och Dorisfel

införande

Lycksalighetenes Triumf.

D Lychtone/ sedan man hafver vthstätt å Martis Baan/
all wända och wända; Wari för sitt Fädernesland/
Frithet/ eller Religion; så spør och försaar man dock
icke annat/ än thet gräseligit är/ Mord/ och ynkelig äthfärd.
Och är ingen Krigz; Prætext, eller Orsak så laglig/ och gods;
at icke sielstwa Execution och vthförningen är gruffsam och la-
sterlig. En Felt. Öfwerste gifwe så sträng Lag och Ordre, som
någonsin gifwas kan; Soldaten låter intet sitt okynne. Ther
af the som säyas krigga för Altare; ofta sielstwa finnas wara
som fullkasta Templen: The som sechta för Frithetena/ äre
the som sielstwe sluta Fritheten i band och kädior: Och the som
förmena sig kämpa för sitt Fädernesland/ äre icke sällan the
samme/ som Fäderneslandet vthplundra/ och föröda. Ney/ney

I Krig står ingen frögd/
Af Krig haer Stälén ingen nögd/
Bravera Öben dagh för dagh/
På sköten tager intet lagh/
Slätt lödn är wind/ och ett beröm/
Som swinner hän/ lijk som en dröm.

I lika måtto/ wil man betrachta Fru Veneris och Cupi-
dos Rikke och Regiment; så finner man intet annat än en sö- in-
billad

billad Militie, full af bedrägelig glimneri och falskhet/ och är
intet wärde at en Dngdälstande Cavalliere ther vthinnan spil-
ler sin tjd och tankar.

Ther ock i thetta Spel alt synes wäl och lyckeligen wara a so-
lupit; så skal man dock på Lychtone befinna sig hafwa samb-
lat Kohl för Gull/ och flärd i wärde för dyrbare Skattar.
Cupidos Skämt och Allswar; När han glitser bränner han /
och sargar; när han smcker. Högre är thet måål som Stälén
åstundar/ til sin frögd/ och hugna.

Lycksaligheten.

Införande vti en prächtig Triumfwagen/ regerat aff Freden
och omfattadt af Eendrächten/ sampt andre bisttande Dygder/ fyre Nymfer/
och fyre Barn/ som representera Charitatem.

Huru länge welen i/ i dödelige Meniskior/ omsänga ett fi-
gurera Moln/ för en Gudinna? en bläckande Skyn/ för
en Sool/ en Skugga för en Kropp/ en Dröm för en lustlig
Gästebod; Högtid? Hwad är eder förmente inbillade Åhres
prits: Eder lycklige Framgång/ Seger och Victorier; eder
älskogs söte säfengia/ meer än ett ögneblecks/ tag må icke säha/
en dag; glädie? Ty ingen beständig glädie beroor i något annat
vnder Solen/ än i Mig/ som är Stälénes Nödhachtighet allena.

Förgefwes och säfengt söker man migi Krig och Orlog/
ther man kan winna en tidel åhra/ och snart förswinnande
roos; Men ingen roo eller förnögning til sin Stäl. Vthi Ve-
nus- Berg och Cupidos Lustgårdar/ wancka Bih. syng/ för
Honig sömma; Anck/ för Löye; och Ugg för hugna. Welen i
Meniskior söka en sann beständig Lycksalighet här i Werl-
den/ så hafwen i intet wjdare til at gå/ än vthi eder egen Varm.
Söker och märcker hwad eder aggar och wer gör: Och pröf-
wer

Gij

wer

wer theßliffes ther emot hwar det i sinne swalkan/ oc lindnings
så warder i rönandes / at ingen roo eller lifsa fins / vthan vthi
edre egne Sinnens styrfel och betämielse. Hugsens Reetnin-
gar / obesinnade Anlopp / Brede / Ahregiru / och föglige Be-
gärelser / äre the som vpväckta Hugen till Rebellion emot sid-
lenes Herskap och Regiment / af hwilko följer Siälens ändt-
lig ruin, och obotlige vndergång.

I Fierde Inråde föreställes
Modz, Fridsamheetz Lof, ord
ther iämpte.

APOLLO sampt MUSÆ vppå Berget Parnasso
framtråda til at wörda och bewiisa sin Ahreplicht N. K.
Mit then Stormechtigste Drottning CHRISTINÆ, så
som een then förträffligste i Werlden / the Frie Konstens och
Witsheetenes Fostermoder och Beforderinna / siungandes
och spelandes på allehanda slags Instrumenter.

I Femte och Sidste Inråde
föreställes

En Raad på sällsam fremände wits / herligen vthstofferar
de Hand, Hestar; oc ther ester en Stora förnämligste Hiel-
tar, hwilkefordom förförde / en deel af såfångt Krigs Beröm /
en deel af Allfogz flättia / på sidstone befinna at all Menskie-
lig Lycksaligheet består i thet / at man följer och dyrctar
Dygd / Samdrächtigheet / och Freden /
oc ther för hafwe slagit sig til Xöder EUEMONS, och hans
Gesällers Philanders och Dorrisels, Partij / til at med them
Lycksaligheeten som af förbenembde dygder södes / försächta
och handhafwa. VIR.

VIRTUTES,

REPERTA.

The igenfundne Dygders

Vptog

Vppå then Stormechtigste Drottningis

CHRISTINÆ.

Lycklige Cröningz-fest

Hällit i Stockholm den II. Novemb.

Anno clb clc L.

Tryckt Åhr 1687.

CARTEL.

Efter som the tre högste Dygdernes Åhre Cronor/ Stånds,
 Högheet/ Priss/ och Wålde/ numerat någre hundrade
 åhr esomostast åre komne i stort Misßbruk: Vthi thet/ at
 the sålom enråtmåtig Dygd och Tapperheetz wedergållning
 och belöning/ inter alia ågnas och tildelas them som sig om
 Dygd och Tapperheet beflitta/ vthan fast meer och oftare blif-
 we genom Wåld/ Swel/ och Tyckones blinde anstifning/
 heemförde them/ som igenom thesas obestfidelige begynningar
 och oråtrådige framfård göre sig i Werlden store/ och andt om
 försårlige/ Ther öfwer mången åhrålfkande tapper Man som
 så wål nu nyligen som i fornetider/ hådan ifrån thesse Jord-
 ske Riken/ til oss/ vthi the Elyfiske/ the framledne Dygde åre
 Stålar's Lust. Sålde ankomne åre/ tådt och ofta/ med harm
 och suckan wecklagar: Allså hafwe wå nu när warande Ridda-
 re/ icke obilligt fördt oss thetta/ ett så sålsynt Arende til modz;
 thet med mång andre nysålfkande/ i synnerheet/ med Rhada-
 manto och hans Embet. Bröder/ öfwerlagt och betrachtat;
 och på sidstone besunnit af then Wichtigheet och Wyrde/ at
 then Allregerande Jupiter, sampt the andre Himliske Gudar
 therom måtte blifwa tungior. Swillet och altså fort igenom
 then snälle Wing. sotade Mercurium, blef i wårcket satt. Ther
 oppå wå/ tredie Dagen ther efter med samma Bodskap bekö-
 me Swar/ wid themme mening: At Jupiter strax hade vthi al-
 la för samblade Gudars och Gudinnors Samquåmd thetta
 Arende framstålt/ och efter ett noga öfwerwågende besunnit/
 at thetta war ett af the störste Misßbruk/ som någonsin i Werl-
 den wore inrättat, nemligen/ at then högste Priss/ som af werl-

1688

dennes vphof/ war satt och förordnat Dygden till belöning;
 nu i thesse Werldennes tåder/ war blifwint ett Roof och Byte
 för them som Dygden hata och förtryckia. Af hwilket/ med tå-
 den skulle följa/ at Religion, Gudz fruchtan/ Åhrlicheet och
 alle helfosamme Dygder skulle komma i yttersta föracht/ och
 öde läggas/ eller med allo öfwer heele Jorden blifwa bilto-
 lagde/ och Land förwåstet/ thet man och förnimmer på månge
 Orter allreda skedt wara. Thetta nu til at förekomma/ haf-
 wer then Allrådande Jupiter godt sunnit/ til at förmedelst sam-
 me war affskickade Mercurium, förmå sin Bröder/ the Elyfiske
 Sålde/ och framlednes Ståle. Rikes Konung/ til at gifwa
 orlof/ och tilstådia/ at någre af the fordom förnåmste behler-
 tade Hieltar/ som oswanbe: tree Åhre Cronor sielfwe/ medan
 the lesde/ genom Dygd oc Manligheet förwer swat hade/ måtte
 vpfara i Litwet/ til the Jordiske Riken/ til at sötia och vpfinna/
 och sedan the sunnit hade thessa Gudarnes Döttrar/ the åhr-
 samme Dygder/ them til at wedersåttia och förhöya til thesas
 forna Wyrdes Stol och stånd/ och ther emot til at vnderkuf-
 wa och vthrota the skadlige och Meniskio. slächte förderflige
 Laster/ sempte the wå ånge onde Meniskior som them befor-
 dra och handhafwa. Thetta then mildes Meniskio wålwil-
 liande Jupiters Hielp. rådt til at efter komma/ och i wårcket stål-
 las åre wå här er stånande Riddare enhålligen af heele then E-
 lyfiske åhrbare Menigheten och Ridderskapet walde och vth-
 korade. Och såsom wå en god deel af Werlden/ til at igenfin-
 na the ålfklig Dygder igenom wandrat hafwe/ och på sidstone
 så wål aff then widiflygande Gudinnan Rychtet/ som (i å
 war wå åge öf för de för. öfwer Parnasso) af sielfwe Apolline och

9

1688

Calliope äre blefne förwiffade/at the nu en lång tid hade sig
 uppehållit/och the Nordländiske Werldennes åndar / titt och
 hela Parnassus, til at hedra sijn och the Dngders store Består-
 merinnas then Mechtige Nordländiske Drottningens före-
 stående Syncklige Crönings-Fest/sig gjorde resesfärdig; Så
 hafwe wij tillika med sielfwe Parnasso, och the åboende Dngd-
 priffande Gudelige Herfkap/til samme ånda och uppsåt och hit
 begifwit/och som berättat blef/här sammestådes the odödelt-
 ge Gudars foster(wid Namn Religio, Prudentia, Iusticia,
 Temperantia, Fortitudo) vnder högstbe: "Herfkerinas mech-
 tige Någn och Beskydd/i önskligit flor/och almanna Byrd-
 ning/igenfunnit och andrabbat. Och thesöre jänte them haf-
 we högste Orsak til at betee/och i Wärdet bewissa H. R. M:tt
 til Åhra och Byrdning/som hele then Dngdålfkande Werl-
 den gärna bekänner/och sig skyldig finner til at betee och bewi-
 sa een alle Dngders högmechtige Bestårmerinna / och the
 Parnassiske Gudinnors uppehåld/ och milde Fostermoder.
 Hwilko wij med wåre beledsagade ostabem:" Dngders Åstum-
 dan/samt Apollonis och Helliconiske Systrars enhällige til-
 stämmande/här med tilböriligen och wål förtient heembåre/öf-
 wer gifwe/oc i händer ställe högstbe:" treduble Dngde Crona/
 Konungzligit Åhre Stånd och Wålde/ samt ett odödelt
 bepriffeligt Namn och Rykte; Ther jänte wij til at för wår deel
 hedra och bepryda thenne högloflige Fest och Samwånd/så
 som och til at betee thet HögAdelige Dngdålfkelige Fruentim-
 bret wår Tienst och Skyldigheet / äre sinnade och beredde til
 at anställa en Ring och Koppränning/ther med emot hwar
 och en Manlig behertad Riddare som Lust hafwer Sig och e-
 mot

motsättia/at handhafwa och erhålla. 1. At ingen bör belönas
 och krönas med bem: " Åhre Crona/ ochan then/ som thet ge-
 nom Tapperheet/och the förelalde sem Dngders bistånd för-
 tient hafwer. 2. At alla Redlige Riddersmän äre skyldige at
 icke allenast winläggia sig om bem: " Dngder; utan och them
 til at förswara oc försächta/intet achtandes/ Lif eller Blod/
 eller någon Werldennes wanfkelige Säfängia.

NUMA	POMPILIUS.	RELIGIO.
POMPEIUS.		PRUDENTIA.
CYRUS.		IUSTITIA.
JULIUS	CÆSAR.	TEMPERANTIA.
ALEXANDER	MAGNUS.	FORTITUDO.

I följande Ordning bliwer Vptaget

1. Två Marskalkar.
2. En Dukslagare.
3. Sex Trompetarer.
4. Nio Patrini som föra Pantzer/ til Häst.
5. Två Marskalkar.
6. Mercurius med sin Wing-hjelm/och med Ormar be-
 wicklade Staf.
7. Gloria emellan två Riddare. Then ena på högra sidan/
 affänd af Dignitas (thet är Ståndz Höghheet) är klädd och i en
 footsid Kortel/och bekrönt med en Lorenkranz/förer i sijn
 hand een guldene Crona. Then andre på wänstre sidan affänd
 af Potestas (thet är Wålde) klädd oppå Römerf och håller
 i sijn hand ett bart Swerd/ther oppå een Säfning sticker/til
 at betekna at swerdet kan sig all ting vnderkasta. Sielfwe Glo-

ria (thet är/ Ahre Prins) förer vppå sin höggra hand een Skåll full af gull/ och öfwerst vppå sin Hustrud ett Rättz Aple: Ther med til at betynda/at Ahra gifwer Rikedom/ och är thet högsta som Werlden eftertrachtar.

8. Två Cameler/ ther vppå två Morer rida.

9. Näst efter fölter Berget parnassus ther en konstelig/ Watnkonst vthgluter sine klare Waruspringer. Öfwerst vppå sitter Apollo, sampt the Nijo Jovis och Mnemosynes Döttrar/ Lärdomz och Wäisheetz Gudinnor/ alla på äthskillige Instrumenter spelandes/

10. Ther efter följa Ratio och Memoria. (Förnuft och Minne) klädd i långa footsida Kiortlar, Ratio bär i sin hand/ een Spjåra/ ther vppå en Arm vthsträckt vhr Styn eller Himmelen/ håller een Book i handen. Ther med til at tilkänna gifwa/ at Siälen eller thet Nemisklige Förnuftet skal regulera sig efter then Lag som oss gifwin är öfwan efter af Himmelen/ thet är then Naturlige Lagen/ hwilken Oss Gud hafwer inplantat i vår hertan. I Boken står ock skrifwit/ Troo/ Sjå Hvem.

Memoria bär een tilsluten Book/ gifwandes ther med til at förstå/ at Wäisheet och Lärdom/ som i Boken är författat/ är at ingo nytto/ med mindre än han är kommen i Mansens wett och Minne. En Minne är icke annat än een sluten Book.

11. Två Patrini.

12. Numa Pompilius, förer wid sidan Religio, som förer i handen ett gyllande Korß.

13. Pompejus förer hoos sig Prudentia, som bär i handen en Spegel wicklat med en Örm.

14. Cyrus förer jempte sig Justicia, hwilken förer i handen ett bart Ewerd och Wicht Skålar.

15. Ju-

15. Julius Cæsar, förer Temperantia. Hwilken håller vppå sin hand een Watnkanna och Handsaat.

16. Alexander Magnus förer Fortitudo. Hwilken förer een Gnllande Stod.

17. Hannibal, vthi hwilkens Person betees en Tap- per Krügs. General.

18. Ther vppå följa tolf Riddare.

19. En herlig vtharbetat Wagn/ dragen af två hwijte Hestlar/ vthan Kusch eller driffware. Vaak vppå Wagnen/ een Werld. Kugel/ hwilken brinnande/ igenom sin afgående Röök tilkänna gifwer Werldennes Förgångelicheet. Vaak vthi Wagnen sitter een skön wäl. vthsmyckiat Jungfru beprydd medh een gyllend Crona/ hållandes vppå sin Knå. een Krydd. potta af allahanda sköna wälluchande Kryddor och Blomor. Thenne wil betekna/ at all Werldennes Pråål och Herligheet icke annat är än een förgåflig wanstelig Fångia. Ther samme och beteknas med Tempus (thet är Tijden) hwilken vppå sitt Hustrud hafwer ett Tjinglas med Wingar/ til at betynda Tidens Flychticheet. I sin hand håller han en Lija. Fram för honom står ett Rökfåril brinnande. Vaak om står ett Dö. deustrud ned tvåanne Dödas Been. Eäsom ock bredewid honom sitter en liten Pilt/ som blåser och vthlåter i Luften Bub. lor. Allt betyder som sagdt är/ thet Werldzlige wäsendes Fångia.

Stoff fölter.

20. En Stallmester med efter följande Otta Handhestlar.

Hälse-Pris.

Härlige Hälsa/ du all Gudhet högsta goda;
 Wår Sällhetz Thron; och all wår Wälfärdz
 enda Borg.
 Wäl är then Man/som tu boor hoos/och kan thet froda;
 Han lefwer glad i dagelig frögd / förutan Sorg.
 Om en är rijk af Guld och Gull/och dyre Skattar/
 Och råder Slätt/och Borgar/bygger stoorå Huus;
 Och Hälsan får een wanck/een krampa honomsfattar;
 Hwar blifwer tå hans Lyckos Lopp; i Stoft och Grus.
 Ja om tu wor en Kung/af Majestet/och Wälde/
 En Hiele i Krig/och Friid/regerand Folk och Land/
 Tijn Majestet/tijn Macht/tijn Pracht mond' intet gälle
 I samma ögnoblick/hälsan wükter fråntijn Hand.
 Ästu och karst/och yng/af leder skön och sager;
 Behaglig allom/täck/och älskad af hwar mans;
 Tijn hy/tijn gunst försalnar; tu blif leed och mager/
 Så snart en pust; en bister wind tig stöter an.
 Ästu behändig/starkt och läck/lärd och förständig/
 Och thesfor/snäll/ock dogse til all ting/och wärks
 Slår hälsan seel; en matk ästu; en Siäl åländig;
 Tijn smilletil förtret tig länder/ och fördärf.
 Man täncke Thet! ja / finner hwar wid sig/hwad nötte
 Man hafwa kan af all sin Dygd/sin Kraft/sitt Stådt/
 När

När all wår hugnad/tröst/och mod/wår lust/och löne
 Förwanstas i en ångsligpust./i Sor goch grådtz
 När heta/torst/och frost/med skälswa böria brutas
 När Swindel/Swifm/och Sicht/med krampa/krim/
 och sting
 Begynne nalkas Hälsborg/all hielp wil trytas
 Hwar tager in sin Post/belägr' ofr rundt omkring
 Och löpa sidst til Storm;fall' an på alle sidder;
 Här stanckas/ancas/strifas ach/och at! ö wee!
 Swärck/ ach wee! min Hand! min Foot! mitt Hierta
 swider!
 Hwar blifwer tå wårt präng / wår macht och Majestet;
 Wår Siäl-tröst/then röd' och blancke Riste. Gudens
 Then Judske Mammon; op/och hielp! ty nu är tid.
 Men sis/och märck! här är all hielp och tröst förbuden.
 Hoos Gud allena står wår hielp: Gud war ofr blifd.
Hexamet.
 Hälsan är Allt. Allt/Allt är alkinte/thår intet är Hälsan;
 Kongliga Wäld/Macht/Pracht/Guld/Wett/är alkinte
 mot Hälsan/
 Rikedom/Yngdoms Lust/Konst/Gunst/äre wancklige
 Gåfwor/
 Kommande/gångande/som en Wind; tacknemblige/liufwe
 Dock en länger ån Hälsan är hoos; wükter hon/fare wäl
 Frögd.
 Hälsan allen är i hwilke beoor wår wår lözlige Sällheet /
 Hälsa til Liff och Siäl/gifwe Gud/wår ewige Hälsa.

En alfwar sam Gåta/ståle til al-
le Wackre Damer.

Ar som mig kommer an en Lust/at tag wll Leeka/
Så går tag til min Wån/mijn frögd/ och tidsfördriff;
Tag fattarn om sin hals/ och tryckern til mitt Luff.
Tag grippern på sin Snar: Hoo wil mig ihet förneka;
Tag dragern op och ned; tag tagern på sin Quicka;
Tag gnydern af och til/ til theß han richtig står;
Seen ställer jag min Wån/emellan Been/ och Lådr/
Och börtar så en Leek/ som bäst sig mände sticka.
Tag fingrarn/ fidlarn / til min hiertans Lust och Frögd;
Tag gån op och ned/ til theß jag är förnögd.
Och theer så händer/ Snarren löper af/ och slaaftar/
Så sätter iagen in/ och wridern op igen:
Sast steker thet med förreer/ til theß han stüßwer raafnar;
Går Leeken åter an; Så gläder mig min Wån.

Min Wån är en Fiol di gamba.

